

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopis se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejema - Uredništvo
telefon št. 50, upravnštva št. 328

SCOVENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Političen list za slovenski narod

Cene oglasov
I sllop. pedlj-vrsaj
mali oglasi po 150
in 2D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrsica po 10 Din
o pri večjem o
naročilu popust
izide ob 4 zljutri
razen pondeljka in
dneva po prazniku

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekoval
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za Inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

S 1. aprilom l. l. je postal »Slovenec« edino vodivno politično glasilo vse katoliške Slovenije. To dejstvo je zgodovinski mejnik v našem gibanju.

Naš narod je žal v svoji narodni državi doživel žalost, da mora svojo vero in kulturo, svojo narodnost, skupnost in individualnost z vsemi silami braniti.

Z zavratnim strupom tihega in počasnega razkrstjanjenja delujejo sovražniki naših sestinj. Povojne razmere in apatija drugovercev so dale protivnikom verskega življenja v Sloveniji priložnost, da so v novi skupni državi dobili širok razmah. Z uplivom na državno politiko, velikimi denarnimi sredstvi, z organizacijami, najbolj pa s svojim časopisom vtrajno dolbejo na temeljih praktičnega krščanstva in izpodkopujejo stebre moralnega življenja.

Narod naš pa je hvalabogu zdrav, pameten in globoko veren. Zato so slovenski kulturnobojni preslabi in bi sami nič ne posenili. V protiverski strasti so zavrgli tudi slovensko ime, zatajili slovensko narodno samobitnost, podredili našo ožjo domovino v brezpomembno upravno provinco in ko je narod zavpil in protestiral, so ga potisnili v gospodarsko stiskalnico in upravno mučilnico, da bi uklonili njegov ponos, njegovo samozavest.

Razdelili so nas. Ne samo pariška petrica, ki nas je razklala pod štiri države, tudi nam, ki smo bili toliko srečni, da smo prišli v lastno narodno državo, niso prizanesli. Kot nekdaj Südmarka, tako so sedaj lastni sorodniki hoteli obnoviti konkurenco, boj med nami, da bi nas laže teptali.

Zadnje leto pa je val brezverstva in gospodarski pritisik na narod posebno hud. Nasprotno časopisje, ki ga podpira velekapital, ker ga rabi za svoje špekulacije, razpolaga z ogromni sredstvi in zaboji teh listov romajo v sleherno našo vas zastonj. Da se razširi, se slovenski svobodomiseln tisk ne straši nobenih sredstev, laskajoč se najbolj manjvrednim nagonom človeka.

Proti tem nevarnostim se združujemo. Naraščajoči napadi zahtevajo vedno tesnejše enotnosti za odpor, zahtevajo poglobitve in smotrenosti. Novim zahtevam, ki se stavijo na naše gibanje, naj odgovarja njegovo skupno dnevno glasilo.

Ko »Slovenec« pozdravlja svoje nove čitatelje ob bregovih Drave in Savinje tja preko Mure kot njihovo lastno glasilo, stopa prednje nov dokaz naše skupnosti, novo orožje za enoten odpor proti razkrstjanjenju ter uničevanju največjih dobrin našega naroda.

SLS je potrebovala v svojem delu novo močnejše orožje. »Slovenec« za vso Slovenijo bo dal SLS novega zanosa. Pozdravljamo naše nove čitatelje z besedami s katerimi se je »Naša Straža« od njih poslovila:

»Slovenec« je skupno dnevno glasilo vseh kat. Slovencev. »Slovenec« ni kranjski, ni štajerski, je last nas vseh. »Slovenec« ni le za razumnike, ali obrtnike, delavce ali kmete, je za vse in za vsakega. Vsakdo, ki priznava krščanstvo kot gibajočo silo v razvoju narodnega življenja, more kot dnevno glasilo izmed vseh slovenskih dnevnikov imeti le »Slovenca«.

»Slovenec« je in bo stal dnevni glasnik krščanske narodne kulture. »Slovenec« mora zato postati ona sila, da bo vedel vsak:

Kar je govoril »Slovenec«, to je govoril katoliški slovenski narod!

MINISTER GJURIČIĆ V ZAGREBU.

Zagreb, 1. apr. (Izv.) Sem je prispev minister Marko Gjuričić, ki pa je bil po svojem prihodu takoj brzjavno odpoklican v Belgrad radi najnovejših političnih dogodkov.

OBOŠJENI KOMUNISTI.

Zagreb, 1. aprila. (Izv.) Pred tukajnjim sodiščem so razpravljali proti trem komunistom, ki so bili oboženi po zakonu o zaščiti države radi komunistične propagande. Obošjeni so bili na 6 mesecev ječe.

FINANČNA RAZPRAVA V FRANCOSKI ZBORNICI.

Pariz, 31. marca. (Izv.) Zboralca je v seji sprejela večji del od vlade stavljene finančnih predlogov. Med drugim tudi predlog, po katerem se bo zvišala uvozna carina na alkohol za 100 frankov.

ROPARSKI NAPAD NA LADJO.

London, 1. aprila. (Izv.) Iz Hongkonga poročajo, da so kot potniki napravljeni morski roparji napadli neko trgovsko ladjo, ki je vozila na progi Shanghai - Kanton. Potnike, med katerimi je bilo mnogo bogatih oseb, so tvezali in narobili za 12.000 funtov vrednosti.

Veliki petek.

Odrešivna smrt našega Gospoda pomeni tudi upostavitev nekega čisto novega odnosa posameznika do družbe. Ko je krščanstvo polagoma prekvasio večino izobraženega človeštva, je tudi država izpremenila svoje dotedanje lice. Božanstveni kult države, nacije, cesarja je prenehal. S Cerkvio je stola v svet čisto nova duhovna vrednota. Bratstvo vseh narodov, vzajemnost vseh držav, moralna enotnost človeštva v doseg zemskoga blagra v odsvetu večnega se je začelo uresničevati. Cerkev je začela junaško borbo zoper dinastične interese nemških cesarjev, ki so si jo hoteli podjarmiti v posvetne namene svojega krvnega sorodstva. Zmagala je. Filozofija, jurisprudanca, socialna zakonodaja, ustvarjene od cerkvenih veleumov, so pomagale utrditi gospodstvo Duha nad slepimi nagoni, sebičnostjo, samodržtvom, partikularizmom, nacionalizmom in vsegamogočnostjo »države«. Toda pride nova orjaška borba, ki še danes ni končana. Poganska država, bodisi v obliki knežjega absolutizma bodisi pod videzom nacionalne demokracije zopet dvigne svojo glavo. Modroсловje, odtrgano od vere, služi pod krinko »čiste znanstvenosti« v obrambo te države. Cerkve kot nadnaravnega, vse- in nadčasovnega organizma ne razume in ne pripoznavata jo zgolj kot »društvo« kakor vsa druga. Človeka skuša iztrgati iz nje in »osvoboditi« njenih vezi, zato pa ga zasužni lastnim nagonom po nadvlasti nad drugimi, izkorisčanje bližnjega, po ničemer ne omejenem priborovanju: stopamo v dobo velekapitalizma.

Vendar se tudi ta stavba samoobozujočega se človeštva že podira, Cerkev zmaga. Po pravici pravi nek moderni eseist, da »danes za kakšno avtonomno filozofijo ali subjektistični svetovni nazor nihče ne da pel dobrih grošev«. Najboljši umovi se vračajo k verskim vrednotam, k priznanju občestvenosti, k stvarjem, ki so nad golim razumom. V svetovni vojni je brezbojni liberalizem in etatizem dobil smrtni udarec. Če bi bili narodi spreveli mir, kakor ga je nasvetoval leta 1917. rimske velesvečenik, bi ne bilo današnjega nereda, če bi bili upoštevali Leonovo okrožnico o delu, ki edino stvarja posest, bi ne bilo socialne revolucije. Zle posledice materializma se v vsej svoji sili izdejstvujejo v današnji dobi, liberalizem je okužil javno življenje, usodni tok dogodkov se skoro ne da ustaviti, vendar se čedaljebolj utrije zavest, da človeštvi ni rešitev razen v Kristusovi cerkvi, da je »svoboda« brezboštva bila lažsvoboda, da je tudi novo oboževanje države brez vsakega posvečenja po Božjem, kakor je goji sovjeticem, strašna zmota. V Rusiji sami se vedno bolj pojavljajo taki glasovi in kličejo k iztrezenju.

Naravno, da se nam pri presojanju današnjega stanja človeštva pogled v prvi vrsti obrača na našo državo. Zalostna je slika, ki nam jo v sedanjem momentu nujha, kakor da bi zrli grob, v katerem so pokopane naše najlepše nade. Našega državnega življenja se ovija strupena kača, ki ji je ime Korupacija. Malo klika brezobzirno narekuje državi svojo samovoljo, da od njenega bogatstva same razkošno živi. Zakoni so brez moči proti njej in nekaznovano se sprehaja ob belem dnevu dobičkažljiva nesramnost, ki zapravlja krvave srage ljudstva. Vendar se zdi, da je že dospela do vrhunca in da velikemu petku sledi vstajenje. Še se bo kača branila, toda narodi naše lepe in bogate države ji streje glavol Zdravo je srbsko ljudstvo, zdravi so Hrvari, zdravi Slovenci, pošteni ljudje so dobili pogum in svež očiščajoč veter je zabril tudi v središču naše države, da pomeđe samodrživo zajedavcev. Ko postane ta borba za zmago poštenje vsem nam skupna, se bo ustvaril tisti sporazum med brati enega jugoslovenskega rodu, ki bo pomenil nas vseh vstajenje.

DEMONSTRACIJE BREZPOSELNIH.

Policija je streljala in ubila 7 oseb.

Varšava, 1. aprila. (Izv.) Velika množica, broječa nad 1000 brezposelnih, je včeraj demonstrirala pred občinsko hišo in zahtevala, da se jim dovolijo velikonočne doklade. Množica je nato udrila v občinski urad in napadla županovega namestnika ter ga poškodovala. Policija je v silobranu pred navalom demonstrantov oddala salvo, ki je ubila 7 oseb, 9 pa jih je težko ranjenih. Red so upostavili šele, ko je nastopilo vojaštvo. V mestu vladajo veliko razburjenje.

Mož, ki se ne umakne.

MANEVRI NIKOLE PAŠIĆA — ZOPET ZAVLAČUJE — RADIKALNI KLUB SKLICAN — PAŠIĆ DOBI OD KLUBA BRŽČAS ZAUPNICO — NOVO VLADO SESTAVI ZOPET PAŠIĆ? —

RADIČ SE JE UKANIL

MNENJE OPONICIJE O POTREBI TEMELJITEGA PREOKRETA

Belgrad, 1. aprila. Polom v vladni večini je popoln. Če upoštevamo vse elemente in činitelje, ki igrajo vlogo pri ustvarjanju tega položaja, bi se lahko mirne duše ugotovilo, da se mora kriza kabineta razviti v krizo vladne večine. Kriza kabineta pa že obstoja. Vsi Radičevi ministri, namreč: Stjepan Radič, Pavle Radič, Ivan Šuperina, Ivan Krajač in Nikola Nikić so v formalni ostavki.

Mi smo snoči poročali, da so imenovani ministri radi tega, ker Pašić ni pristal na zahtevo o sklicanju skupščine, podali pogojno ostavko. Na ta način se nahaja kabinet gosp. Pašića že v dejanski krizi. Formalne ostavke se je Pašić do danes še izognil na ta način, da je s spremno poteko to krizo svojih ministrov vezal s krizo vladne večine. Pred definitivnim odstopom pa se je Pašić skrivil za radikalni klub in sklical za jutri popoldne sejo, da naj klub odloči o tem, ali je njevo in radikalnih ministrov stališče pravilno ali ne.

To skrivanje za klub je značilno. Znano je namreč, da Pašić niti v najvažnejših trenutkih ne konzultira svojih poslancev, ampak jih vedno postavi pred gotovo dejstvo. Dosedaj radikalni klub še nikdar ni sodeloval pri sklepanju o spremembah v državni politiki. Pašić je radikalne poslance izkorisčal samo za glasovanje. Poslanci so morali proti svojemu boljšemu prepričanju čestokrat glasovati za stvari, ne da bi vedeli za njih značaj in pomen. Tako so glasovali za žalosni sporazum med Radičem in Pašićem, ne da bi vedeli za njegovo vsebino. Če Pašić sedaj pravi, da pomenja sedanja kriza kršitev te kupičske pogodbe in da mora o tem sklepati radikalni klub in ne samo vladu, je jasno, da ne misli iskreno, nego da ima druge namene.

Kot gotovo se smatra, da kaže ta Pašićev nastop v danem položaju njegovo slabost in da hoče pridobiti časa za nadaljnje manevriranje. Vprašanje pa, ki ga bo Pašić jutri predložil radikalnemu klubu, dokazuje, da se zaveda komplota proti svoji osebi in da hoče ravno radi tega z odgovorom radikalnega kluba že vnaprej desavuirati vse tiste, ki misijo, da bi mogli biti njegovi nasledniki v vodstvu drž. politike in radikalne stranke.

Njegovi prijatelji delajo med radikalnimi poslanci, ki jih je danes v Belgradu že okrog 80, obupno agitacijo, da bi jutri izjavili svojo solidarnost s Pašićevim stališčem in s tem pokazali vsem činiteljem, ki so pričeli v vodilji akcije proti Pašiću, da uživa Pašić neomejeno zaupanje in »da je v resnici edini zmogen voditi državo«, kakor je nedavno dejal predsednik radikalnega kluba.

Ta manifestacija za Pašića naj bi bila pretinja vsem, ki so proti njemu. Ali bo ta grožnja uspel? Njegovi prijatelji so v uspeh prepričani. Pašićevi nasprotniki pa tudi ne držijo križem rok. Obdelovanje vsakega poslanca se vrši javno v kuloarjih, pa tudi v gostilnah in na cestah. Ministri vabijo posamezne poslance k sebi v kabinet, obljubljajo jim najrazličnejše koncesije in podpisujejo jim njihove zastarele intervencije.

Naj jutrišnji seji radikalnega kluba je radi pričakovati zanimivih prizorov. Nekateri misijo, da bi moglo priti eventualno do razcepa med obema strujama, to je med Pašićevimi in Jovanovičevimi pristaši. Bolj verjetno pa je, da bo dobil Pašić večino poslancev za sebe. Težavno je namreč glasovali za zaupnico lastnemu ministru, ker bi moral radikalni poslanci glasovati proti svoji stranki in sami proti sebi, ker so že enkrat oddali svoje pozitivne glasove.

Za slučaj, da bi Pašić dobil večino za sebe, nastane vprašanje, kaj potem. Z ozirom na ostavko Radičevih ministrov bi bilo logično, da bi podal Pašić ostavko celokupnega kabineta in na ta način prepustil rešitev položaja kroni.

Ce sodimo po dosedanjih skušnjah, pa Pašić tega ne bo storil. Še nikdar ni namreč Pašić podal ostavke iz svoje lastne iniciative. Gotovo je, da je tudi sedaj ne bo, ko gre za njegovo glavo. Pašić se zaveda, da bi umik v sedanjem položaju pomenil zani poln umik iz javnega življenja za vedno. Zato

je še manj verjetno, da bi Pašić sam podal ostavko.

Najbolj verjetno je, da je sklicanje radikalnega kluba zelo pretkan Pašićev manever. Predvsem se misli, da ne bo radikalni klub na jutrišnji seji ničesar odločil, ampak da se bo na jutrišnji seji morda samo ugotovilo, da radikalni klub še ni popoln in da še ni vseh poslancev v Belgradu, radi česar da je treba počakati, dokler se poslanci ne zberejo. S tem bi Pašić celo stvar zopet zavlekel, ker bi čakal na vrhnitev vseh radikalnih poslancev, ki so se že deloma razšli na agitacijo.

Po prihodu vseh radikalnih poslancev bi moglo priti do istega slučaja, kakršen se je dogodil majca leta 1924, ko je ob priliku prve Jovanovičeve akcije Pašić sklical glavni odbor. Takrat je prišlo na dnevnih red priljčno enako vprašanje. Namesto da bi poslanci na eni seji sklenili, kaj misijo in kaj ne, se je prijavilo veliko število govornikov, tako da je trajala seja skoraj celo teden. Na ta način se je rešitev za ravno toliko časa zavlekla. Medtem se je Pašiću in njegovim prijateljem posrečilo, da so vse zakulisne intrige pomirili in da so ostali na bojišču kot zmagovalci. Za uspeh v sedanjem položaju pa Pašić po mnemu ljudi, ki poznajo razpoloženje vseh krogov, nima toliko šans. Na vsak način pa se zdi, da končnovejavne odločitve ni pričakovati v tako kratkem času. Nestrpnost, ki je zavladala, je malo pretirana.

ko misliti, da bi prišlo do sporazuma, ozirno na do kompromisa med obema vladnima strankama.

Končno je prišel tudi Stjepan Radić, ki je bil skrajno nerazpoložen in zelo vznevirišen. Vehementno je odgovarjal časnikarjem na njihova vprašanja: »Snoči sem podal predsedniku vlade ostavko. Mi od naših zahtev ne moremo odstopiti. Vsako pogajanje je zman. G. Pašić je hotel o tem ponovno razpravljati. Zato je sklical to sejo. Mi pa ostanemo pri svojem.« Nato je Radić odšel v kabinet, nato pa v dvor.

Belgrad, 1. aprila. (Izv.) Po odhodu iz dvora je Stjepan Radić izjavil o svoji avdenci sledeče: »Kralje sem obvestil o tem, da vztrajamo na svojem stališču. Radikalni klub naj se izjavlja, kar se hoče.« — Na nadaljnja vprašanja je dejal, da je novica, da hoče dr. Korošec stopiti v vlado.

Belgrad, 1. aprila. (Izv.) Povodom Radićeve izjave po avdenci o tem, da bo Jugoslovski klub stopil v vlado, se je v vseh krogih razvila živahna razprava o vprašanju, kako je mogel Radić priti do take trditve. Splošno je prevladovalo mnenje, da je to pretkana Radićeva intriga. Radić je že dosedaj v svojih izjavah jasno pokazal cilj svoje demagogije. Predvsem je bil njegov demagoški nastop, da mora skupščina delati, od vsega početka deplasiran. Če je Radić na to resno mislil, bi moral to povedati ob priliki, ko se je o tem razpravljalo. Opozicija je na poslednji seji stavila formalen predlog, da naj skupščina dela. Radićevci so kot en mož glasovali proti temu predlogu in za predlog, da se skupščina odgovori.

Jasno je, da ta Radićev preokret ne more biti iskren in je popoloma v stilu njegove dosedanje politike demagogiziranja. Kar se tiče njegove izjave o tem, da namerava stopiti dr. Korošec v vlado, pa poudarjajo politični krogi najbolj to, da je deplasirana predvsem raditev, ker Korošca niti ni v Belgradu. Zato je ostala ta Radićeva izjava brez vsakega odmeva, kakor toliko njegovih izjav in frizerskih govorov.

Belgrad, 1. aprila. (Izv.) Tekom popoldne ni bilo nobenih važnejših dogodkov. V vseh ministrstvih so se vrile politične konference med ministri in njihovimi prijatelji. Ravnotak tudi v predsedništvu vlade. V radikalnem klubu je bilo zbrano prejšnje število radikalnih poslancev, ki so razpravljali o položaju. Imeli smo priliko govoriti z mnogimi od njih. Iz teh razgovorov smo dobili vtis, da bodo na jutrišnji seji skoro vsi glasovi za Pašičeve zaupnico.

Razpravljaljoč z njimi o tem, kaj bo prišlo potlej, so radikali poudarili, da bo Pašić podal ostavko. Obenem so izrazili prepričanje, da mora Pašić takoj nato dobiti mandat za sestavo nove vlade. Mandat za sestavo nove vlade pripada po vseh parlamentarnih principih radikalni stranki. Če dobi jutri Pašić zaupnico, je jasno, da bo tudi on sestavil novo vlado. Vsaka druga rešitev bi bila protiparlamentarna in protustavna. Tako so izjavili radikali.

Radićevci so bili skrajno rezervirani v odgovorih na vprašanja, kako stališče bodo zavzeli v slučaju, da Pašić poda ostavko in da sestavi novo vlado. Bili so očvidno zelo prepričeni, posebno Radićevi prijatelji, z ozirom na dejstvo, da je Pašić v zadnjem času zbiral obtežilni material proti Radiću. Misijo namreč, da hoče Pašić s tem gradivom ponovno začeti proti Radiću velezadnjiški proces in ga spraviti v zapor. Radićevi prijatelji so radi tega zelo vznevirišeni. V zasebnih razgovorih se pritožujejo, da ni bilo pametno, da se je Radić podal v tako nevarnost.

Belgrad, 1. aprila. (Izv.) Večina vladnih poslancev je ostala v Belgradu, opozicionalni poslanci pa so skoro vsi odšli iz Belgrada. Veliko vladnih poslancev je ostalo v Belgradu radi težav vladne večine, še bolj pa raditev, ker jim ne kaže oditi med svoje volivce in med ljudstvo zaradi sedanjega položaja in še posebno zaradi njihovega delovanja. Od opozicije je ostalo v Belgradu le nekaj poslancev, ki tudi razpravljajo o položaju, vendar popolnoma mirno in trezno gledajo na razvoj.

V opoziciji še nadalje vlada mnenje, da je sedanjii režim škodljiv in da bi bilo v ljudsko korist, če bi se čimpreje spremenil. Seveda je jasno, da bi moral priti režim, ki bi dajal večje jamstvo za borbo proti korupciji. Novi režim bi moral po njih mnenju izvesti revizijo proračuna radi varčevanja. Tako bi moral nastopiti proti vsem korupcionistom, jih postaviti pred sodišče in na ta način vzpostaviti red in zakonitost v državni upravi.

Cimpreje bi se moral v interesu pravičnosti in enakosti sprejeti zakon o izenačenju davkov v celi državi, katerega je RR vlada že pred novim letom obljubila. Sedaj so pretekli že štirje meseci, pa ga še vedno ni predložila. Nobenega dvoma ni, da ga tudi ne bo.

Istotako je tudi treba sprejeti zakon o centralni državni upravi. Številna nepotrebitna ministrstva je treba reducirati in s tem izvršiti potrebno redukcijo številnega nekvalificiranega uradništva, posebno v centrali. V svrhu dobre politike je treba takoj uvesti institucijo odbora za zunanje zadeve. Cimpreje je treba predložiti zakon o občinah in začeti z obsežno akcijo za zboljšanje težkega gospodarskega položaja vseh slojev, predvsem kmetijskega prebivalstva. Vsak režim, ki tega ne bi izpeljal, ne bi pomenjal nobenega preokreta

na boljše. Takšno je mnenje opozicionalnih krogov.

Belgrad, 1. aprila. (Izv.) Za časa vladne seje je bil na dvoru v avdenci vojni minister Trifunović, ki je takoj po avdenci obiskal ministrskega predsednika Nikolo Pašića.

Beležke

△ »Oni, ki se morajo pokoravati Rimu, bi tudi okrog sebe najraje videli samo hlapce Rima,« tako piše »Jutro«, tisto »Jutro«, ki pravi, da nikdar nedostojno ne govori o Cerkvi in je užajeno, če kdo trdi, da »Jutro« zasmahuje Cerkev.

△ **Domišljavost.** »Jutro« pravi, da klerikalce boli, ker se je združilo napredno delavstvo. Kaj se je pa zgodilo takega, da bi klerikalce bolelo! Gospoda Juvan in Bohinjec sta se vsedla k skupni mizi in vsak na svoje prste prešela svoje člane. Ko sta do kraja sešela, sta ugotovila, da imata oba skupaj komaj toliko članov, da bi jih en sam na svojih prstih lahko sešel. Tako sta uvidela, da ni več treba dveh, ki bi štela »napredne delavce«, ko lahko to brez truda en sam opravi. Kaj je na tem takega, da bi bolelo »klerikalce«? Kaj morejo »klerikalci« zato, če je NSS tako neslavno izginila v Žerjavovi malhi? Ali so klerikalci krivi, če se v JDS-družini ta prirastek kar nič ne pozna? Naj »Jutro« napihuje svojega novorojenčka, kolikor hoče, zrastel ne bo nikoli.

△ **Brez plače in brez dohodkov** naj bi po »Jutrovem« opravljali slovenski duhovniki svojo službo. Zaničljivo in zlobno piše po načunu framasonov: »Kristus je oznanjal pravo vero brez draginjskih doklad.« Znova pribijemo. Ravno pri plačah duhovnikov so naši liberalci vseh barv že ponovno pokazali svojo protiversko in proticerkevno tendenco. Ubiti hočejo duhovščino s tem, da ji odrekajo in odvezemajo za življenje potrebna sredstva čisto po starem receptu vseh sovražnikov cerkve. Zato katoličani ne smejo podpirati takih političnih struj, ker bi sicer pljuvali v lastno skledo.

△ **Bogatija.** O proračunu Pašić-Radićeve vlade piše »Kmetski list«, da prinaša velike ugodnosti davkoplačevalcem. Že tekom letosnjega leta bodo vsi davkoplačevalci spoznali, da trditev o povečanju davkov ni resnična. — Ker je sam finančni minister izjavil, da bo v pokritje ogromnih izdatkov, ki jih predvideva novi proračun, potrebljeno med drugim tudi zvišanje davkov (g. minister je sicer zaradi lepšega reke »samo neznatno zvišanje«, a vendar zvišanje) in ker je nemogoče, da bi se znižali davki, kadar se nalagajo ljudstvu večja bremena, si tolažil napovedi glasila g. Puclja ne moremo drugače razlagati, kakor da bo za vse slovenske davkoplačevalce letošnje leto nove davke on sam plačeval. Želimo le, da je res tudi tako bogat na sredstvih, kakor je bogat na oblijubah.

Shodi SLS

Velik shod za jareninsko, pesniško, kunško in šentiljsko okrožje se bo vrnil v nedeljo, dne 18. aprila, ob 3. uri popoldne v veliki dvorani gostilne g. K. Dimnika-Polak v Cirknici pri Št. Ilju. Govori poslanec Žebot in morda še kateri drugi poslanec SLS. Naš poslanec nam bo ob tej priliki razložil trgovsko pogodbo z Avstrijo in nove določbe prometa v obmejni coni. Organizacije SLS naj izvedejo za ta shod živahnog agicacijo.

Iz govora posl. Smodeja

K PRORAČUNU FIN. MINISTRSTVA.

28. marca 1926.

Gospodje narodni poslanci! Celokupni proračun nam dokazuje, da naša gospodarska kriza ne bo še tako kmalu končana. Proračun je tako visok, da so ga dosedaj kritikovali vsi opozicionalni govorniki. A jaz mislim, da ni to glavno, kar moramo zameriti g. fin. ministru, nego dejstvo, da se ne ozira na obstoječo gospodarsko krizo. G. minister je sicer lahko mogoče tako dober finančnik, toda v ničemur ne kaže, da bi se brigal za dobro uspevanje države. Kot dober državnik je lahko, da se tako izrazim, bankar, ali s tem še ni dober narodni ekonom. Toda če propade narodno gospodarstvo in moč države, je zman ves finančni red — kriza je tu in za njo pride polom.

Davčna bremena so v nekaterih pokrajnah tako težka, da onemogočujejo vsak gospodarski napredok. Kmetje so se primorani zadrževati, trgovina stoji, v Sloveniji se industrija demontira, narod je nezadovoljen in to v vsoj državi. Vprašanje je, če so dohodki tega proračuna resnični, in če zamore prenesti narod tako visoka in velika bremena. Jaz mislim, da ne, in za Slovenijo vem za gotovo, da ne more, ker so tam davki narod popolnoma izmogzali, in če se mu vzame z eksekucijo še njegov poslednji krajev, ne bo imela v boči dosegna uprava tam več kaj iskat, ker od berača ne morem več zahtevati, ker nič nima.

Vojvodina bo mogoče vzdržala to krizo, a samo zato, ker je že prirodno bogata. V Srbiji niso davčna bremena tako ogromna in težka, toda srbski narod je kljub temu nezadovoljen. Gospodje, to mi je znano, ker sem slišal iz ust nekega kmeta. On ni toliko neza-

dovoljen radi davkov, kakor zato, ker se ne ozira na narodno gospodarstvo. Kmet pravi: Kar kupujem, je vedno dražje kot ono, kar prodajam.

Vsemu temu pa je kriva carinska in tarifna politika, ki je podlaga naravnega gospodarstva. Izvaja pa se tako, da se upraviča država, ker se ne ozira na narodno moč, ki je podlaga za državo. O Dalmaciji sedaj ne morem govoriti, ker tamkaj vlada v nekaterih krajih glad. Nekateri moji tovariši so navajali v narodni skupščini številke davčnih bremen, toda videlo se je, da se te številke ne sprejemajo ugodno, in meni se zdi, da je tako neprijetno vladni večini in velikemu delu opozicije, kadar jih navajamo. Toda stvari ni v tem, da se morajo navajati te številke, vprašanje je samo, če so sploh resnične ali ne.

Predgovorniki našega kluba g. Pušenjak je govoril o številkah in o tabeli, koliko znašajo davčna bremena na posamezno osebo v Sloveniji. Dovolite mi, gospodje, da navedem tudi jaz nekoliko števil, četudi bo malo neprijetno. Od neposrednih davkov je plačala Slovenija 1. 1919. 20.59%, a Srbija 14.95%, 1. 1920. Slovenija 12.17%, Srbija 26.75%, 1. 1921. Slovenija 14.83%, Srbija 23.39%, leta 1922. Slovenija 14.87%, Srbija 21.66%, leta 1923. Slovenija 14.98%, Srbija 24.07%, leta 1924. Slovenija 13.20%, Srbija 23.66%, leta 1925. Slovenija 15.48%, Srbija 20.55%. Ako pogledate, gospodje, te številke, boste videli, kako strašno in čezmerno je obremenjena Slovenija. Pri tem pa je treba tudi vedeti, da šteje Slovenija 1,056.464 prebivalcev, a Srbija s Črnogorom 4,328.000 ljudi, cela država pa 12,015.828 prebivalcev.

Tu se je reklo, gospodje, da je Slovenija bogata in zaradi tega lahko plačuje. Mi smo že večkrat rekli, gospodje, da smo pametni ljudje in da vodimo račune o vseh stvareh. Povsem naravno je, da niso mogli plačevati ti kraji, ki so bili porušeni, v prvih štirih vojnih letih toliko kakor drugi. To je povsem v redu in pri nas se nikdo ne pritožuje nad tem. Toda enkrat je treba temu storiti konec. To ne more trajati sto let.

Pokazati vam hočem, kako strašno bogata je Slovenija. Vzemimo delniško družbo, ki ima 1,100.000 Din kapitala. Podobna delniška družba plača v Srbiji 94.967.92 Din, v Vojvodini 340.709.82 Din, a v Sloveniji pa 579.682 Din davka. Vidite, skoraj šestkrat toliko! Vprašati se je treba, kako je mogoče, da bi bila Slovenija bogata, ako se pa stavljajo industrijskim podjetjem taka bremena. Navaja nato podoben slučaj, ko je morala neka tvornica v Sloveniji plačati 3,180.000 Din davkov, če ste dobička je pa imela samo 875.000 Din.

A kaj pravi k temu lastnik, gospodje? On mi je rekel: »Nisem neumen! Vse svoje življenje sem delal. Imam nekaj denarja. Toda, če bom še dalje delal s tvornico, bom postal berač. Bolje je, da jo pustim in vložim novce v banko.« Ta človek je upravičen radi visokih davkov, gospodje! Tako se ne vodi račun o narodnem gospodarstvu, in vi boste, gospodje, doživel, če se bo to nadaljevalo, da ne bo mogla davčna uprava v Sloveniji nič več izterjevati, ker boste imeli same siromake.

Gospoda, lahko bi govoril o siromašenju Slovenije, če bi imel toliko časa na razpolago. Samo en razlog hočem navesti, radi katerega pravijo — ne vsi — toda nekateri od vladne večine, da je Slovenija bogata. Ker je bilo namreč v l. 1925 nekaj več kakor 419 milijonov, t. j. za 35 milijonov več, kakor l. 1924, vlog v naših hranilnicah. To ni dokaz, da ni Slovenija obubožala. Zakaj? Jaz trdim ravno nasproti. To je ravno znak, da je postala Slovenija siromašna, ker vi veste, gospodje, da kadar trgovec ne trguje in kadar pravi, da nima smisla, da vloži svoj novec v trgovino, tedaj ga vloži v hranilnico.

Istotako je z industrijo. Industrija ne more nič investirati, nego, ako more, vse proda, in dobljeni kapital vloži v hranilnico. Kadar pa prične industrija tako delati, je to znak, da ne more dalje napredovati.

Gospoda, jako dober dokaz, da bo postala Slovenija v par letih siromašna, je to, da je bilo v preteklem letu v Sloveniji 48.264 eksekucij napram l. 1920, ko jih je bilo samo 13.461. L. 1925 je bilo v Sloveniji pri okrožnih sodiščih 22.103 civilnih pravd napram letu 1920., ko jih je bilo samo 10.535. Meničnih pravd je bilo v l. 1925. 1573 napram 110 v letu 1920. Novih vpisov v zemljščko knjigo je bilo l. 1925. 55.256 napram 44.705 v l. 1920.

Mislim, da ni potrebno, da vam obširno razlagam te številke in da vam doprinesem še novih dokazov o siromašenju Slovenije. Dosti je, če rečem, da pride vedno do pravde, kadar narod ne more več plačevati svojih dolgov.

Gospoda, v Sloveniji se sedaj agitira s tem, mi se temu srečemo, da bodo po tem proračunu znižana davčna bremena. Medtem vsakdo izmed nas dobro ve, da se to ne misli resno, da to ni res, ampak da se širijo take vesti med narodom samo zato, da se mu zabišejo oči. Toda to, gospoda, je nemogoče, ker bo narod še dalje cutil, da nočeo biti davčna manjša, ampak da bodo še slabša od sedanjih. (Glas v sredini: »Zakaj slabša?«)

Vprašujem gospodo, kaj nudi ta tako visoki proračun državi in še posebej Sloveniji, ki je tako težka in tako visoko obremenjena z davki? Kaj nam vse silno breme. Se more gradi samo ena nova cesta in kje se pride? Ugotoviti moram na žalost, gospoda, da

so bili obetani amandamenti tudi za Slovenijo, kakor so se obetali tudi drugim pokrajinam. Medtem pa teh amandementov ni. Namesto teh amandementov, ki smo jih zahtevali, in katere so zahtevali tudi nekateri poslanci iz vladne večine, smo dobili povsem drugi amandement, ki je zelo nezadovoljiv.

Dovolite mi, g. minister, da vas opozorim na amandement čl. 24. i), ki pravi: V narodnih (ljudskih) šolah, kjer so dosedaj poučevale verouč duhovniki, vršijo to lahko tudi nadalje v soglasju z ministrstvom prosvetne, vendar pa brez pravice na honorar iz državne blagajne. V krajih, kjer se cerkvene oblasti ne bodo pobrigale za poučevanje ver

Dnevne novice

★ Kraljica Marija za dečje zaščitne sestre. Sola za dečje zaščitne sestre in dojenske negovalke v Zavodu za socialno-higijensko zaščito dece v Ljubljani je zopet prejela dar Nj. Vel. kraljice Marije v znesku 10.000 Din za vzdrževanje dveh gojenk v tej šoli. Uprava šole je določila dve marljivi gojenki iz revnih rodbin z mnogobrojno deco kot gojenki Njenega Veličanstva. Ena je hči uradnika iz Škofje Loke, druga pa hči delavca iz Hudinja pri Celju.

★ Zupanski tečaj v Laškem. Na belo nedeljo 11. aprila se bo vršil v Laškem za Laški okraj županski tečaj. Občinski odborniki, njih namestniki in občinski tajniki so vladno vabljeni k tem strokovnim predavanjem. Predaval bodo trije gg. referenti od velikega županstva.

★ Smrtna kosa. V Stožicah pri Ljubljani je umrl po vsej ljubljanski okolici in daleč naokrog znani Čamrov oče, posestnik Ivan Merh a r. Za nekdajnimi posavskimi veljaki: za Umkom, Urbančkom, Alešom je odšel tudi Čamer, eden izmed zadnjih mož stare korenine. Po smrti svojih priateljev se je čutil zelo osamljenega; še bolj osamelega pa ga je naredila bolezen, ki ga je privezala na dolgotrajno bolniško posteljo, dokler ga ni včeraj na veliki četrtek razvezala smrt, prav ob uri, ko zavežejo zvonove. »Sveti Jurij mi bo kmalu zazvonil«, je večkrat napovedoval; sedaj mu pa le ni, kar na tistem ga je povabil ksebi. Pokojnik je bil zgled krščanskega moža in skrbnega gospodarja. »Križ na čelo, pa delo v roki!« se je glasil njegov običajni opomin. »Vsak ima svoj kruh, če ne bolj mehkega, pa bolj trdga,« si je prigovarjal ob težkem delu in velikem trudu, s katerim si je naposled uredil dom zlepimi njivami, ki jih je tako ljubil. »Kar odkrit kaktor pred gospodom bi hodil ob polju,« se je veselil, ko se je ob nedeljskih dopoldnevih po letu sprehal po ozaruh. Umrl je v istem mesecu kakor pred 19. leti njegova vzorna žena Marija, ki je nikakor ni mogel pozabiti. »Zeni se mnesel solzo na grob,« ti je včasih odgovoril, če si ga vprašal: »Oče, odkod? Sedaj pa poneso nje ga samega v njen grob. — Pokojni je bil tudi velik dobrotnik doktorja Alojzija Merharja v njegovih dijaških in bogoslovnih letih. V zemljo ga bomo položili na veliko soboto popoldne, ko nam oznani Aleluja Praznik vstaja. Verni Čamrov oče, to bodi tvojim po tebi ostalim v tolažbo, a tebi v znamenje večnega miru in prihodnjega častiljivega vstajenja!

★ Redukeje in premestitve. Na podlagi novega proračuna so upokojeni: Ivan Smrekar, kanclist pri okrajnem glavarstvu v Logatu; Henrik Šejnost, kanclist pri okrajnem glavarstvu v Radovljici; Silvin Pečenko, adjunkt; Makso Reš, upravnik Invalidskega doma v Celju; Lože Jakulin, kanclist pri inspekcijski deli; ter sluge: Gradnik, Ažman in Mijič, vsi pri oddelku za socialno politiko. — Iz državne službe so odpuščeni: Mihael Beljan, konceptni pripravnik pri velikem županu v Ljubljani; zvaničniki pri okrajnih sanitetnih referentih: Martin Špunt v Kranju, Oton Ambrož v Krškem, Josip Rabič v Novem mestu, Marijan Jamšek v Kočevju, Franc Tomše v Brežicah; dalje zvaničnice: Marija Granter v Laškem, Dragica Pirman v Ljubljani, Olga Grum v Litiji, Albina Malenšek v Kamniku, Ivana Godina v Logatu, M. Stariha v Šmolju, Maruška Remic pri zdravstvenem oddelu v Ljubljani. — Pri oddelku za socialno

Priznano najbolj e mese so dali voli, ki jih je za praznike zaklal in katerih meso prodaja poleg svinjine, teletine, jagnetine sveže zaklana stajerske perutnine in vseh vrst prekajenih lastnega izdelka.

FRANC SLAMIČ, mesnica.
Ljubljana, Gospovskega c. 6.

politiko so reducirani: komisar Popović, koncipist Egon Bayer, Zoran Tomec, zvaničniki: Josipina Urbančeva, Kolarjeva, Lozejeva, Pristavec, Klemenc, Pogačnikova, Zupančičeva, Bonisova, Kotnikova, Matdič in Sulič. — Premeščeni so: višji komisar pri oddelku za socialno politiko dr. Anton Mrak kot podvratatelj statističnega oddelka v Zagrebu; Alojzija Štebijeve in oficijal Mramor k drugim oddelkom v Ljubljani; gdčna Vrhunčeva iz Kočevja v Ljubljano. Anton Tominc je imenovan za ekonomika Invalidskega doma v Ljubljani. Večna reduciranih bo baje dodeljena k drugim oddelkom, kjer so mesta po proračunu na razpolago.

★ Podporno društvo slepih v Ljubljani je prisiljeno vsled slabih razmer pred prazniki naprositi p. n. javnost, da se spomni tudi najbednejših — slepih in pošle kak milodar na naslov: Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfsova ulica 12, dvorišče.

★ Smrť vzor-moža. Iz Št. Pavla v Savinjski dolini smo prejeli: Po dolgi in mučni bolezni je tukaj umrl 30. marca Franc Kač, župan, načelnik krajnega šolskega sveta in posestnik v Št. Lovrencu. Blagopokojni je bil tihomirnega značaja in baš radi tega splošno priljubljen in spoštovan. Za obširno občino Št. Pavel si je pridobil mnogo zaslug in mu bodo Šentpavelčani za njegovo požrtvovalno delo ohranili trajno hvaležen spomin.

★ Rop v cerkvi. Iz Laškega smo prejeli: Ko so 31. marca ob sedmih zvonilih v stolpu sedem, so otroci v stolpu iz line, iz katere se vidi pred glavnim oltarjem, videli hoditi neko tujo osebo mimo oltarja. Cerkev je bila pa zaklenjena. Takoj so zadevo javili organistu g. Drolcu, ta pa orožništvo. Orožništvo je bilo takoj polnoštevilno na licu mesta in je skrbno iskalno tatu, na glavnem oltarju pa zapazilo vložilsko orodje in odprt nabiralnik, denar pa deloma raztresen. Ljudstva se je nabralo v cerkvi veliko število in vsi so se zavedali, posebno pa orožništvo, da mora biti tat v cerkvi. Iskali so ga eno uro. Nato pride v cerkev tudi g. vladni tajnik France Maršič, kateri se je istotako pridružil iskalcem zvitega tatu. Preiskali so vse oltarje, vse omare, spovednice in prvič tudi orgle. Ko pa vendar ni bilo nič, je šla ena izmed tukajšnjih gostilničark na kor proti orglom in tam zapazila komade rezane salame. Preiskali so ponovno orgle, meh in pod mehom je ležal skrit tat! Orož-

niki so ga prijeli, tržani in drugi so pomagali vleči ga izpod mehu za dolge lase in ko so ga potegnili iz skrivališča na kor se je hotel izmuzniti. Toda roke pravice so ga trdno držale, da se mu ta želja ni izpolnila. Glavo pa je tiščal vedno v tla. Peljali so ga s kora skozi cerkev na orožniško postajo, kjer se je začelo zaslišavanje. Po dokumentih, katere je posedoval, se piše ta ptiček Anton Čebela, rojen na Reki dne 8. avgusta 1906, pristoven v občino Hotič, okrajski Litija, katere domovnico ima z dne 11. februarja 1926. Ko bi orožništvo ne bilo pazilo na njegovo glavo, bi se razburjeno ljudstvo bržas je moglo zdržati. Večkrat, posebno pa sedaj, smo se prepričali, da je orožništvo v Laškem potrebitno in bilo dosedaj še vedno na svojem mestu.

★ Nočnina v poštni službi — ukinjena. Iz poštnih krogov smo prejeli in prinašamo: Pred par leti so nam ukinili tantieme v brzjavni službi ter izplačevanje deleža od eksprešnih pristojbin. Zadnji čas so nam pa ustavili nočnino, ki je bila sicer škandalozno pliča, pa nam je vendar prav prišla v današnjih težkih časih. Vsekako po krivdi znanih gozbezačev, ki so še nedavno tega vpili v svet, da smo državni uslužbenci v Jugoslaviji še predobro plačani. smo prišli še že to pare. Tako se v naši državni upravi na eni strani po nepotrebnem trosijo milijoni, a za državne uslužbence ni bore pare, kar nikakor ni v interesu državnega dobrobita in njenega ugleda. Država nam odlaša od leta do leta izplačilo v zakonu utemeljene razlike, ukinja nam izplačevanje zgoraj omenjenih priboljškov ter tako jemlje svojim uslužbencem veselje in vnemo do dela, kar je končno državi sami v največjo škodo.

★ Pošte in kraji z enakimi ali podobnimi imeni. Spodaj naštete pošte se po svojih ravnateljstvih pritožujejo, da se često zamenjavajo naslednji kraji: Grahovo pri Cerknici (p.), Bos. Grahovo (p.) in Grahovo, p. Vladičin Han v Srbiji; Otok v Sremu (p.), Otoka v Bosni (pošta) in Otok, pošta Han v Dalmaciji; Han v Dalmaciji (pošta), Han Kumpanija Vitez (pošta) in Han Pijesak v Bosni (pošta) in da prihajajo vsled tega pošiljke včasih z veliko zamudo v kraj, kamor so namenjene. Pri naštetih krajih: Otok, Han in Grahovo je torej treba naslov tako izpopolniti, da zamenjava ne bo mogoča.

★ Razpisano je poštarsko mesto Mislinje (II-2). Prošnje naj se vlagajo tekom dveh tednov pri poštnem in brzjavnem ravnateljstvu v Ljubljani.

Žreban je se bo vršilo 30. maja t. l.

Najlepšo, najcenejšo, največjo

izbiro kuhinjske posode dobil je Stanko Florjančič,

trgovina z železnino, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 35.

★ Nagrade kupovalem čevljev v dečajni prodaji čevljev tvrdke K. Pollak, d. d. v Ljubljani. Z nagrado po 40 Din so nagrajeni kuponi št. 617, 628, 639, 648, 711, 721, 736, 749, 810, 818, 832, 844, 917, 926, 1006, 1008, 1012, 1018, 1024, 1030, 1036, 1042, 1048, 114/a, 116/a, 1110, 1116, 1122, 1128, 1134, 1139, 1145, 182/a, 188/a, 1814, 1820, 1826, 1832, 1838, 1844, 1850, 192/a, 198/a, 1914, 1920, 1926, 1929, 1932, 1937, 1938, 1944, 1948, 1949, 1950, 2006, 2012, 2016, 2018, 2024, 2030, 2031, 2036, 2042, 2048, 216/a, 2112, 2118, 2124, 2125, 2130, 2136, 2142, 2148, 224/a, 2210, 2216, 2222, 2228, 2234, 2240, 2246, 236/a, 2312, 2317, 2323, 2329, 2335, 2341, 2347, 243/a, 249/a, 2415, 2421, 2427, 2433, 2439, 2445. Od oseb, ki so prinesle anonce iz časopisov in kupile čevlje, je osem dobitilo nagrado po 100 Din. Njihova imena objavimo v velikonočni številki. Razdeliti je še 9 nagrad po 100 Din in 86 nagrad po 40 Din. Nagrade se izplačujejo proti predložitvi kopije kuponov in tovarni sv. Petra cesta 68 v roku 14 dni. Detajlna prodaja tvrdke K. Pollak, d. d. Ljubljana, Dunajska cesta 23, dvorišče.

★ Umrl je v Škofji Loki g. Gregor Čerman, posestnik in urar. Pokopali ga bodo danes popoldne. — Na Verdu je umrla včeraj gospa Franja Varssek, soprga posestnika. Pogreb bo v soboto.

★ >Uradni list< št. 30 prinaša: Zakon o Obrtni banki kraljevine SHS; Uredba o reguliranju volivnih in ostalih predpisov zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, izdanih v zvezi z odredbami o volivkah; Uredba o razdelitvi kraljevine SHS na 10 inspekcij dela, 8 inspekcij parnih kotov in 2 inspekcij dela plovitev; Odločbi o taksah za pregledovanje in žigosanje namiznih tehtnic in sesalk za bencin; Razpis glede primerjanja in preizkušanja računov, ki se predlagajo z deklaracijami vred po členu 34. carinskega zakona; Razpis o ležinji na blago, razloženo na carinskih razkladiščih ali v carinskih skladniščih; Naredba glede izdajanja omejenih stavbnoobrtnih koncesij; Razglas osrednje vlade, med njimi: Razglas, da je veljavnost tarifnega obvestila o direktnem blagovnem prometu med Trstom ali Reko in postajami v naši kraljevini podaljšana.

★ Od 1. aprila dalje dobitje vse vrste kleklanjih čipk po na novo znižanih cenah v prodajalni Osrednje čipkarske zadruge v Ljubljani, Pod Trančo 1.

★ § 104 s. k. z. V zadnjem času se vedno bolj množe pred senatom ljubljanskega deželnega sodišča obravnavne zaradi pregreška po § 104 srbškega kazenskega zakonika. S tem paragrafom so zaščiteni uslužbenci vseh javnih oblasti, pri čemer pridejo največ v poslovoročni po deželi, stražniki po mestih, razne finančne straže in pa eksekutivni davčni in sodni uslužbenci. To so stanovi, ki pridejo neposredno največ z ljudmi v stiku. Ti uslužbenci imajo res nalog, da naznajajo tudi včasih vsaj na videz prav neznavne žalitve. Toda umestno in tudi pravilno bi bilo, da bi ne bili ti ljudje preobčutljivi in naj bi usluž-

Gostilna „Pri Fajmoštru“

priporoča za velikonočne praznike tale izborne vina:

Dalmatinsko belo z otoka Visa	itr. Din 11-
črno "	" "
Štajersko belo	— — —
Bizeljsko	— — —
Rzling, ljutomerski	— — —
Mozler iz ormoške graščine	— — —
Burgundec (stari, iz leta 1921)	— — —

z zlatimi lasmi, podobne lepi Uršiki, ki jo je ugrabil povodnji mož. Toda tajinstveni tok v hipu zabriše vsako sled, zoper se verno razgovarajo slemenja hiš, osamel oleander na balkonu, kričeče pisana zavesa na oknu, skrivnostni pomrak soban... Le kolikokrat sva tukaj postajala s pokojno sestro in zrla preko zidanega ograje v leno Ljubljancico. Mnogo zabrisanih spominov oživi na take praznične dneve, rožno nežen odsvit, a človeku je lažje pri srcu.

O ljubljeno mesto, čuvano od petnajsterih cerkv in starinsko častiljivih cerkvic, zabljudljeno svetniškemu varstvu nazaretskega Rednika, varovan po zlom razbrzdanosti po samostanskih naselbinah, iz katerih veje osvežajoči mrzli dih zatajevanja in pokore! Šmarenjak devica kraljuje po temačnih vežah starodavnih meščanskih hiš. V stekleni, pozlačeni omarici sameva sredi zaprašenih papirnih vencev, lepotične steklovinе in modrih trakov. Žametni, temnordeči plašček jo odeva, pri svetih nogah pa se pači zelen kača z zvitim satanskim obrazom. Pokojna sestra je vedela za množe take hišne kapelice; z radostno besedo jih je popisovala: voščeni kipec blažene Device, ki jo krasí zlata kronica, srebrno vezena obleka, svilena pašica z besedami angeljskega oznanjenja, stekleni grozdki, rdeče in zeleni papirne lilije, črnkaste svečke, rumenkaste svetniške podobice... Včasih sva veliki teden obiskevala po Ljubljani božje grobe. Kako natanko je vedela za posebnost vsakega; zvečer mi je

Likovič Joža:

Božji grob.

(Velikonočni spomin sestri na Sionu.)

(Konec.)

II.

Kravovo ožarjeni dimi nad bojnimi poljanami so se zavlekli za daljne gore, kjer so vtonili v črnih lažih. Temnozvoki bojni rog je že davnò utihnil, srd ljudstev se je skrhal ob potrežljivosti časa. — Pa pri nas? Vsek večer, ko se zatreno bele zvezde nad krimskimi gorami, prihajajo nazaj, eni z večerne strani, drugi od zlatega iztoka; izmučeni in trudni se vračajo, ne morejo dvigniti mrlisko srepih oči. Potem pa zažive v večernem razgovaranju vdov in sirot, ki jim je bridkost bdenja usušila solzne oči. Dekle gre pod večer h cinglajočemu vrelcu; mrak diši po medeni lipovini, v barskih logih se razlegajo fantovski spevi o jezerski meglici. A ona misli na njega, ki ga od nikoder ni, odkar mu je pripela rožmarinski vršiček na sivo sukenjo. V gosti senci jo ošine leden piš, v gošči bolestni zaječi, bela senci

SRAJCE ZA GOSPODE.

bele šifon v raznih kvalitetah, novodošle modne cesir' popelin in mako z 2 ovratnikoma in razne športne spodnje hlače, kratke in dolge, vse lastni izdelek: dobite v največji izbiri in najceneje v Ljubljani pri:

J. in I. GORIČAR, Sv. Petra cesta štev. 29

benci, ki so zaščiteni s tem kazenskim paragrafom, upoštevali pri ocenitvi razgovorov z našim, posebno pri prostim ljudstvom, njegov že po naravi in domači navadi malo ostrejši ton in navidez osornejše izražanje v tolku, da ne smatrajo to takoj kot žalitev, posebno kot jo je imel v mislih srbski zakonodajalec, ki bi gotovo pri boljšem poznavanju naših slovenskih razmer ta paragraf z ozirom na stopnjo žalitve malo drugače tolmačil. S tem pa seveda nočemo reči, da se sme javnemu uslužencu v službi, pa tudi ne v razburjenosti, vse reči, pač pa, da naj bi naši javni usluženci, ki so iz naroda, poznali narod in naj bi se ne smatrali za vsak malo ostrejši domači izraz za užaljene in bi ne tirali naših ljudi vsled takih nesporazumljiv pred kazenski senat.

★ Belokranjska podružnica SPD na Mirni gori prosi tem potom vse dobrotnike, ki so kdaj in karkoli darovali, bodisi v materialu ali v gotovini, na nabiralne pole ali karkoli v prid naslova, da nam sporočijo, kaj in koliko ter po možnosti kdaj in komu so izročili darove. Podatke nujno rabimo radi kontrole. Poslati na naslov: Bivši pripravljalni odbor Belokranjske podružnice SPD v roke dr. B. Küssel, Črnomelj.

★ Slovensko ribarsko društvo bo oddalo približno v 14 dnevih okrog 60.000 komadov postrvjeza zaroda odnosno zaroda zlatovčic. Interesenti naj nemudoma sporočajo Slovenskemu ribarskemu društvu, koliko zaroda žele. Približna cena za 1000 komadov znaša 150 dinarjev. Po zarod je treba priti v Želimlje. S seboj je prinesi putrih in primerno količino ledu.

★ Spopad z orožniki v starem Kaštelu pri Splitu, pri katerem je bil, kakor smo že počrčali, ustreljen 18 letni mladenič, je izval med prebivalstvom veliko razburjenje. Med ljudmi vlada prepričanje, da so ta spopad in smrt mladega fanta zakrivili orožniki sami in zahtevajo, da se stvar natanko preišče. V vas je sedaj prispevala službena komisija, katera pa še ni mogla ugotoviti, koga zadene krivda, ker si izpovede orožnikov in drugih prič na-sprotujejo.

★ Veliko vlotilsko tolpo je izsledila zagrebška policija. Družba je zadnji čas izvršila več predravnih vlotov. Med aretiranci so spoznali tudi nekega falzifikatorja bankovev.

★ Neznan eigan, po opisu domaćinov pa član znane ciganske igralske in vedeževalske rodbine Rajhardov, je ukradel iz šope Lovra Hafnerja v Preski vozno platio z medenimi okovi in zapenjači, vredno 600 Din. On ali pa njegova družba so tudi vlotili v neko mesnico v Ljubljani in so si poceni nabavili za velikonočne praznike precejšnje deleže prekajene slanine, salame in klobas, poleg tega pa še za okroglo 200 Din gotovine, da si lahko poplaknejo grla po zaužiti ukrazeni slanini.

★ Nesreča pri sekjanu drevja. V ljubljansko bolnico so pripeljali Frančiško Šusmanovo, hčerko posestnika Šusmana iz Mirk pri Vrhniki. Dekle je bilo s svojim očetom v gozdu, ko so sekali drevje. Ko so podrli

drevo, se je dekle umaknilo na napačno stran in močno vejevje jo je podrlo po tleh. K sreči je dekle stalo na močvirnih tleh, vsled česar se je udarec ublažil. Dekle je dobilo težke notranje poškodbe, a je upanje, da bo še okrevalo.

★ Dostojevskij, Idijot, roman v štirih delih je izšel. Naroča se pri Zvezni knjigarni v Ljubljani. 2059

*
»Buddha« čaj import je prvih vrst, ki dovaža nam jih Hamburg, Trst. Nanj ne pride sence temne konkurence!

Ljubljana

○ Obreda umivanja nog na veliki četrtek 1. aprila v ljublj. stolnici so se udeležili sledeči starčki: Matija Urevc iz Radovljice 85 let, Andrej Sovinec 84 let, Lovro Sernek iz Ljubljane 83 let, Jožef Hauptman iz Ljubljane 82 let, Franc Marinšek iz Kamne gorice 82 let, Franc Novak iz Šenčurja pri Kranju 82 let, Matej Rotar iz Gorič 82 let, Franc Vrhovec iz Ljubljane 82 let, Bernard Tomažič iz Ljubljane 80 let, Jožef Novak iz Ljubljane 79 let, Jernej Sušnik iz Šenčurja pri Kranju 78 let in Franc Balanč iz Bukovščice 74 let. Skupna starost starčkov 973 let.

○ Umrl je včeraj trgovec g. Ivan Premlč. Pogreb bo v soboto ob pol 4 pop. iz Slomškove ulice 4 na pokopališče k Sv. Križu.

○ Družba sv. Elizabete. Osrednji svet ima redno mesečno sejo prihodnjem tork, t. j. 6. aprila ob 4 popoldne.

○ Promocija. Gospod Maks Kremžar iz Ljubljane je bil te dni promoviran na zagrebški univerzi za doktorja vsega zdravilstva.

○ Higiena. Z vsakovrstno nesnago zamašen lijak pri barakah ob Cesti na južno železnično razširja tako infernalčen smrad, da se je batil kakšne infekcije. Sosečina prosi slavn. mestni fizikat za takojšnjo redmedro.

○ Za velikonočne praznike so poskrbeli za najboljšo kvaliteto mesa prvorstnih volov mesarji Perme, Musar, Levec, Rezar iz Ljubljane ter Zevnik iz Šiške.

○ List mesečnik državnih upokojencev in upokojenk se prodaja komad po 2 Din v trafički gospe Praprotnik in Pregelj, Prešernova ulica 54 nasproti glavne pošte in v trafički gospe Mlakar Apolonije, paviljon na križišču Resljeve in sv. Petra c. v. Ljubljani.

○ Nenadna smrt 65 letne žene. Včeraj zjutraj je bila pozvana ljubljanska rešilna postaja na Bizovik. Tam se je vsled onemogočnosti zgrudila v svoji izbici 65 letna užitkarica Amalija Vabin. Ko so pripeljali ženo v Ljubljano, je bila že mrtva. Zdravniki so ugotovili kot vzrok smrti starostno oslabljenje.

○ Beg od doma. Ze od 10. marca pogresajo trgovskega sotrudnika Roberta Lauferja, ki je doma iz Divače, pristojen pa je po preobratu v Ljubljano in je stanoval pri svojih starših v Ljubljani, Ključavničarska ulica št. 3. II. Fant je odšel od doma po nekem domačem prepiru. Ker se do sedaj še ni zglasil, sumijo, da si je dečko kaj napravil. Fant je 180 cm visok, suh, okroglega obrazza, brez brk in je bil oblečen v temno obleko s sivim plaščem. Kdor bi o njem kaj vedel, naj prijaví ljubljanski policiji.

○ Sreča v nesreči. Pri mitnici na Dolenski cesti je povozil posestnikov sin Alojzij Glavič iz Laverce petletno Rožico Nagodeško. Kako se je nesreča pripetila in kdo jo je zakril, še ni ugotovljeno, gotovo pa je, da je imelo deklekete srečo. Bil je namreč voz prazen in lahek in dasi sta ji šli obe kolosi čez trupelce, ni dobila nobenih težkih poškodb. Otroka so prepeljali takoj po nesreči v deželno bolnico, ker je od strahu omedel in se ni vedelo, kakšne poškodbe,

groba, resnobne palme, deviško nežni spevi redovnic, zastreljeli v luč onostranske blaženosti: duša klone in ihti. O molitev, o kisanje... Sestra, ali smem s teboj? Rad bi videl mesto v sionski svetlobi.

Zdramil sem se iz ginjene zasanjanosti. Od molčeče struge sem krenil v glavno ulico. Vstopil sem v temačno cerkev. Beli soj luči je vabil nekam v stransko kapelo; preko širokih stopnic pred obhajilno mizo se je lomil močan pramen in se zgubil med mogočnimi stebri, ki so podpirali ogromno cerkveno ladj. Vstopil sem skozi nizka vrata v kapelico, ki se mi je zdela pritlikava, težko obokana, kakor nekaka mrtvaška veža. Visoko v duhlasto razširjeni steni je stal božji grob, nebesko stvelat in lep med mehko nagubančenimi zastori, svež in vonjav v zelenini pomladanskega lotja ostri z diščim pomračjem darovanih kadil. V oltarni grobnici je ležal Kristus, skoraj prozoren, brezlesen; sneženo bela, bogato očipkana tkanina mu je ovijala koščena ledja. Iz široke rane na srčni strani je polzela rožno svetla kri, zlata gloriola je obsevala mučeno glavo. Okoli brezbarvno belga telesa razstavljene svečke so včasih nemirno zamigotalo, kot da jih moti v svetosti češčenja spomin na grešno zemljo, ki je pila presveto kri. Trepetači plamenčki so zlagoma pregoreli v krvavo moten soj; v meglici začaganega kadila se je zdelo, da se odpirajo vnoči Njegove rane in zopet krvave, da izmijejo črne grehe sveta. Med krožne razporedke električnih lučic je bila dvignjena monštran-

ca, ki je utripala v žarkovju neštevilnih dragnotin; zagrnjena je bila v svileno tančico, posuto z zlatim prahom, ki je skrivenostno blestel na belini svilene koprene. V ognjenem osrčju zlata in biserov pa se je ponizno smehljala sveta hostija, nežna in tihka, zaverovana nekam v kapelo, kot da išče spravljene in očiščene duše... Na nizkem, rdeče prevlečenem klečalniku se je sklanjala usmiljena sestra v blesteči redovniški avbi z privihanimi perotnicami. Kakor okamenela je negibno slonela, kot da bi hotela uničiti vsako sled ničemurne posvetnosti. Morda je ujela skrit smehljaj zatrte hostije, morda je nevidni angel odgrnil tajinstveni zastor spoznanja, da je ugledala bele strehe zionskih žotorov... A kot da se je v skromni poniznosti zbalo pobožnega sanjanja, je rahlo stresnila z avbo in vnovič klonila v premišljenju.

Zunaj se je moralno večeriti; ropotači šum mesta je postal bolj redel in oddaljenejši. Kapela se je začela polniti z živahnim, pestro množico... Prihajali so mladi, osabno se smehljajoči častniki v zlinskih krojih z zlatimi našivji in plehniki v zlinskih krojih ostrogami; uslužno so se sklanjali k razigranim dekljam in si zaupno pošepetavali nevredne besede. Pritajeno hihitanje se je mešalo med šum svilene obleke in poredno škrivapih čeljekov. Starejše gospe so z namišljeno resnim obrazom zavistno oprezovale okoli svojih hčerk in pokroviteljsko pogledovale na nihove gizdalinsko opravljene spremiščevalce.

Oni pa so se nebržno ozirali po zatem cerkevem nakitju in temnozelenem cvetličnem grmečevju, ki je samevalo v praznih kotih.

Večše so motrili umetno razpeljano ogredje pisanih električnih lučic, ki so v krožnih likih otirale božji grob. Vzduh ženskega licila in težkih vonjav se je mešal z žlahtnim kadirom, ki je še vedno ostiral oltarne stebriče kakor svetla meglica, ki je v rožnem jutru vstala iz skritega jezera... Vmes se je ostro mešal vonj umetno odišanih vijolic, ki so si jih dekleketa zataknila za pas. Kakor nepovabljen gost, sem se umaknil pred to razmišljeno družbo v kot. Bilo mi je naenkrat nerodno; spomnil sem se domače cerkvice, kjer ostajajo zadaj pri krstnem kamenu le nadložni berači in očitni grešniki, ki se boje svetle cerkvene ladje... Samozavestnih korakov je vstopil debeluhast gospod; nezdravo bela roka mu je počivala na rejenem trebuhi, premnogi prstani so se izzivalno blesteli na njej, dragoceno kamenje se je iskrilo na njih v ognjenem rdečem, žolto gostem soju in pregorovalo v zelenkastem, vijoličnem utrinku. Kot da je prišel prepozno, je privajeno pogledal na prizor uro, skomiznil s širokimi rameni in jo s privajeno kretnjo spravil zopet v žep. Dišal je po močnem vinu in boge kakšnih slaščicah. Opotekel se je med slovečno gručo in se zrinil v stransko klop. Ko so se tako počasi zbirali, eden bolj brezbržen kakor drugi, se mi je zdelo, da so se dogovorili za nocojsni sestank v tej kapeli. Ta nespodobno razmišljena družba in Odre-

sveti Previdnosti poveliča svojega zvestega služabnika Antona Martina Slomška — s svojo slavo in v duhovno korist, kakor lavantske škofije, tako vseh vernih Slovencev!

V Mariboru, na praznik Marijinega oznanjenja, dne 25. marca 1926.

† Andrej, škof lavantski.

To sporočamo p. n. javnosti s tem name-nom in s to željo, da bi tudi lajiki, častilci Slomškovi, ki jih je gotovo zelo mnogo, po svoje pomagali pospešiti to važno zadevo. Kdor ima kakšne podatke, spomine ali spise, ki se nanašajo na tega našega vzor-moža, naj v smislu zgornjih, v prvi vrsti duhovščini na-menjenih naročil, ki pa v istem obsegu veljajo vsem vernim Slovencem, to naznani pristoj-nemu dušnemu pastirju ali naravnost lavantinskemu škofijstu.

Maribor

Veliki petek.

Dan največje žrtve, žrtve Boga za človeka. Vir te žrtve je ljubezen Boga in sovra-stvo človeka. Sad te žrtve pa je ljubezen med Bogom in človekom, med človekom in člove-kom. O, veliki dan!

Tudi Maribor čuti nad seboj skrivnostno moč te božje žrtve. Tudi katoliški Maribor se zgrinja danes v cerkvah pred božjim grobom, poklekuje pred živega, za nas umrlega Kristusa in moli.

Maribor, ali je pa v tebi tudi sad te žrtve? Sad — ljubezen med Bogom in človekom, med človekom in človekom? Maribor, vzemi danes ta sad z drevesa sv. križa!

□ Obvestilo. Od 1. aprila 1926 posluje posebno uredništvo »Slovenca« v Mariboru, Koroška cesta 5/L z uradnimi urami od 8—11 vsak delavnik. Nabiralnika za sporočila sta v hiši na Koroški cesti 5/L in na Aleksandrovi cesti 6/L. Uprava »Slovenca« za Maribor se nahaja v hiši Koroška cesta 1.

□ Zadnja številka »Naše Straže« je v svojem uvodniku poudarila važnost enotnega nastopa kat. Slovencev tudi v političnem časopisu, ki se javno dokumentira ravno s to pre-ovorno, o kateri je javnost že obveščena.

□ Petje v stolnici na Veliko noč pri pon-tifikalni sv. maši. Cecilijanski pevski zbor poje Mozartovo mašo v C duru ob spremljevanju orkestra. Solo pojelo sopran gospa profesor Družovičeva, alt gdč. Claricijeva, tenor g. Avgust Živko, bas g. Pavel Gasparin. Vloge za Graduale in Sekvenco so od Gruberja, ofer torij Filkejev, Regina coeli od Pembauerja. Pred in po sv. maši se pojde slovenske veliko-nične pesmi.

□ Gosp. Ljubša Matija se je poslovil od Maribora in nastopil novo službo v Celju. V Mariboru je bil zelo delaven v društvu kat. rokodelcev in pri pevskem društvu »Maribor:«.

□ Društvo kat. rokodelskih pomočnikov je na mesto odišlega g. Matije Ljubša dobio za predsednika g. Avgusta Šparla, stolnega kaplana. Društvo želimo največjega razmaha.

□ »Delu slava — delu čast« je naslov zelo aktualni knjigi o delavskem vprašanju, ki jo je založila Prosvetna zveza v Mariboru. Knjiga se dobi v pisarni Prosvetne zveze v Mariboru, Aleksandrova cest 6/L in stane 12 Din, po pošti 13 Din.

□ Turnerjeva zapuščina je te dni v razpravi, da se konečno uredi. Posestvo je vi-soko cenjeno, zato še ni prodano.

□ Upokojena sta višji davčni upravitelj g. Anton Fabijan in davčni oficijal g. Ivan Cerkovnik, oba pri davčnem uradu v Mariboru.

□ »Dečji dom« je imel dne 30. marca sejo, kjer so se stvorili važni sklepi, o katerih pa bomo jutri poročali.

□ Resnica o delavski posredovalnici. Ker je bila o tem predmetu javnost napačno ob-

večena, sporočamo, da se je mestni občinski svet glede te delavske posredovalnice izjavil le pogojno, da bi jo vzdrževal. In ta pogoj je, da naj država izplača občini vse tiste pristojbine, ki jih v mariborski veliki županiji pobira za — državno del. posredovalnico. Ker pa ni verjetno, da se bo ta pogoj izpolnil, tudi glede prevzema te socijalne ustanove od strani občine še ni ničesar gotovega.

□ Počitnice so, zato so ceste polne mladine, ki tišči svoje noske v šipe in strmi v jagnjeta, jajčke in zajčke. Nekatere izložbe so prav srčane, druge pa seveda po okusu — lastnikov.

□ Točilnice. Zdaj je prišel v prodajanju alkoholnih piča popolen preokret. Vsak, kdo si more oskrbeti osebno pravico in plača tudi takso, že lahko toči. In tako nastaja poleg rednih gostiln še vse polno — točilnic. Nikakor ni v kras mestu lesena lopa onkraj velikega mostu, kjer se toči piča. V bližini že je ravnokar otvorjena ena točilnica in eno zdaj zopet postavljajo. To na enem kupu. V novi palači bo seveda tudi gostilna. Ali je oblastem tista taksa vse? Iztrezenje naroda pa naj bo šport nekakih prenapetežev?

□ Bojazljiv tihotapec. Pred par dnevi je nekdo vtihotapil dva zaboja cigaretne papirjev iz Avstrije in jih je hotil poslati v Zagreb. Ker pa je bil tovor pretežek za navadno tarifo, so ga poklicali, naj bi dal blago brzozno. Slučajno je prišel tam mimo financer. Tega pa se je tihotapec tako ustrašil, da je pobegnil. Pri pregledu zabojev so našli vtihotapljen cigaretne papir. Tako se je tihotapec sam izdal.

□ Beračenje — obrt. To se sicer večkrat dogaja, vendar je prav poseben slučaj, ki je postal zdaj znan v Mariboru. Neka »tetka« je vzela k sebi ubogega otroka, ki je napol gol beračil dan za dnevom. Doznało se je, da je v enem dnevu naberačil 150 do 200 dinarjev. Zdaj so »tetko« poiskali.

□ Avstrijski železničarji, ki vozijo do Maribora avstrijske vlake, radi izrabljajo to priliko za tihotapljenje. Večkrat so jih že naši kontrolni organi zasačili. Posebno radi tihotapijo saharin in svilo. Te dni so ujeli zopet dva železničarja, ki sta imela okrog telesa omotane več metrov svile.

□ Nova trgovina s čevlji. Tvrda Jos. Martinc namerava v Gospodski ulici otvoriti novo trgovino s čevlji. Nova prodajalna bo nameščena v dosedanjih trgovskih prostorih Ivanke Weixl in Karničnik. Lokali se že preurejujo.

□ Nova kavarna. V Tattenbachovi ulici otvoriti gostilničar g. Senekovič v prostorih gostilne »Plzenjska pivarna« v kratkem novo kavarno.

□ Na Meljski cesti pod železniškim mostom je dosedaj bilo stalno blatno in mokro, ker se je voda stekala z oba strani nasipa po stenah predora. Zlasti v času deževja je bil ta del ceste vedno pod vodo. Sedaj namerava železnica odpraviti to zlo na ta način, da bo namestila ob oba stena predora žlebove, v katerih se bo zbirala voda ter tekla v kanal.

□ Na potu v sveto deželo. Včeraj so se oglasili v uredništvu »Slovenca« v Mariboru trije člani kat. mladeničke zveze v Grabenu, ki so se odločili iti peš v sveto deželo. Preživljajo se s prodajanjem razglednic.

Od mnogo dobavljalnic

za perilo in močka oblačila je najcenejša tvrdka
DRAGO SCHWAB — Ljubljana.

DO SOBOTE pri perilu 15%, pri oblačilu pa 20%

POPUSTA!

šenik v grobnem pokoju, sredi belih lučic tako utrujen, tako skrivenostno lep! Ob klopih slone gospo v šumeči svili, z velikanskimi, kričečimi rožami na žametnih klobukih; dekleta si nagajivo pomežujejo. Vmes se košati naduti gospodje, trop razbrzdanih, bleščivih mladeničev — vsi dolgočasno buleči v sive stene. — Na rdečkastem naslonju je še vedno klečala usmiljena sestra; kot da je začutila nevljudno, vsljivo družbo, se je sunčoma dvignila, se vdano poklonila pred Najsvetješim in kakor ponosna svečenica zapustila blagoslovjeni prostor. Globoko povešeni obraz je skrbno zastirala široka redovniška avba, kot da ne dopusti nikomur, da pogleda v beli obraz, posvečen odpovedi, molitvi in onostranstvu. Opazil sem prezirljiv pogled, ki se je pa zlomil v neroden posmeh nevedneža. V svilenem pomračju je vtonila golobje čista perot avbe, še predno jo je mogla dohiteti zlobna misel... Večer se je zastrmel s sanjavo rožnimi očmi v kapelo.

Nanekrat mi je obtičalo oko na močno zapahnjeni stranski vratihi, ki so vodile smer na prost. Debeli podporni stebri z zavaljenimi glavami so se mi zazdeli znani. Celo nasprotna stena me je hotela spominjati na bogve kaj. Pa glej: nenadoma se je zrušila vsa svetla oklica v neprijazen mrak; puščobna praznina je zazevala iz napol dodelanega prostora, v katerem se je vtrinjalo zmerjajoče kričanje kakor v židovski shodnici. Brzo sem prehitel bežni spomin in vjel nekaj medih utrinkov: tukaj sva s sestro tisto velikosobotno popoldne čakala delitev mesa. Vse se mi je zvrstilo pred očmi: lačna množica, nestrupne ženske, zadirčni uradniki, nadute bla-

gajničarke v razkošnih oblekah, kopice nasekanega mesa, nemarno govoreči mesarski hlapci, jokajoča starka... Tista mrzlo siva dvorana je sedaj posvečena božji službi: sredi migotajočih lučic in biserno spremenjastih dragotin se dviga nočoj božji grob. V njem leži pravljčno čudovit Odrešenik, še v smrti tako lep in miren. Ničemurna in prostodušna množica pa radovedno prihaja in odhaja, niti ne zmeni se za bridko zapuščenega. In tedaj me je zmrazil nepopisno veličasten privid: iz pšenično bele hostije je vstal sam Bog, trpeč Kristus; v krvavo rdečem mučeniškem plasu se je dvignil in stopil v kapelo. Šel je mimo gizdavih mladenik in napuhnjenih mladeničev; ni se ozrl na košato gospodo v zlatu in lesketavi svili. Zbičan in zapljuvan ne bi našel pri njih pomilujočega pogleda! Zgrudil sem se na kolena in odšepetal prošnjo molitev za rajno sestro... Ko sem zapuščal svetlo kapelo, sem se še enkrat ozrl na monštranco v zlatem žarkovju; pod nežno kopreno svilene tenice se mi je sladko smehljala sveta hostija, čista kakor lilija v junijskem solncu.

O božji grob med oljčnim drejem in vitkimi cipresami Sionski vrt si, nepotešeno hrepnenje pteroških videv stare zaveze, Jeruzalem, za briddost in tesnobo naših dni! Ko so se razšle svečane velikonočne procesije, ko so zamrle vrste lučic na oknih mescanskih hiš in so potemneli pisani žarometi, s katerimi se je poveličeval slovesnost Vstajenja, sem se odpravil daleč preko drhtetih barskih lok, med puščobne močave, pod krimsko gore. Svetle misli so našle vdano voljo in so romale...

Od vrhniških dobrav se je trgal jasen

□ Nesreča. Marija Zvilag, 16 letna delavka v tovarni Volta, je pri delu spodrsnila in po padcu obležala v nezavesti. Prepeljana je bila v bolnico.

Ptuj

□ Mestna hranilnica, ki jo je ustanovila

mestna občina leta 1862 in za katero jamči z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo, tako da je popolna varnost hranilnih vlog vsestransko zasigurana, je imela dne 27. marca sejo o računskem zaključku za l. 1925. Opravilni uspeh je bil v letu 1925 ugodnejši kakor leta 1924. Denarni promet je znašal Din 21.383.870-42. Stanje hranilnih vlog je bilo začetkom leta Din 4.626.992-60, v letu 1925 je vložilo 2314 strank 2.770.691-05 dinarjev, dvignilo pa 1694 strank 2.282.939-76 dinarjev. Neplačani kuponi vojnega posojila so se odpisali. Vsled tega tudi l. 1925 ni bilo čistega dobička, ker tare hranilnico vojno posojilo. Promet pa se je povečal, ker so dobili ljudje zaupanje do zavoda, ki ga tudi zasuži. Iz širšega odbora je izstopil vsled bolhnosti notar dr. Kazimir Bratkovič, dr. Metzler pa je umrl. Namesto njiju sta bila soglasno izvoljena g. Drago Zupančič in kavarnar Franc Korže, za namestnika pa g. Fr. Podgoršek, mesar, in g. Fr. Nedog, trgovec.

□ Kreditno društvo Mestne hranilnice v Ptaju je imelo isti dan sejo o letnem računskem zaključku. Drugo poslovno leto izkazuje dobiček. V korist Mestne hranilnice je bilo prenesešo glasom pravil 50% čistega dobička v iznosu 9463-17 Din. V odbor je bil soglasno na novo izvoljen gosp. Fr. Zorčič, zastopnik Götzove pivovarne v Ptaju.

□ Preselitev trgovine. G. Franc Nedog, trgovec, je premestil svojo trgovino z Minortskega trga v Panonsko ulico, kjer je prej obratovala trgovina pokojnega trgovca Faulanda.

□ Nov inženir. Na tehniki v Brnu je dovršil svoje študije (kemijsko) g. Bela Stuhec, sin g. zdravnika dr. Bele Stuhca. Za starše je to lepo velikonočno darilo, ker je bila promovirana pred kratkim časom tudi gdč. hčerka za doktorico zdravilstva.

Trbovlje

ODPUSCENIM DELAVCEM IN NAMEŠCENIM V RUDARSKIH REVIRJAH!

Vsi odpuščeni delavci in nameščenci se vabijo, da izpolnijo vprašalne pole, ki jih je izdala Delavska zbornica za Slovenijo v nameri, da dobi točen pregled o socialnem položaju odpuščenega delavstva. Ta pregled je Delavske zbornici potreben, da more organizirati posredovanje za delo. V ta namen je izdala zbornica vprašalne pole in jih razpoložila v času od 1. do 10. aprila t. l. V Trbovljah: v Delavskem domu. V Zagorju: V prostorih Zvezde rudarjev Jugoslavije. V Hrastniku: V Delavskem domu. V Rajhenburgu: V Delavskem domu. — Razen tega bodo vprašalne pole na razpolago tudi v prostorih vseh pri zbornici registriranih strokovnih organizacij, katerih uprave naj si jih preskrbe pri zgoraj navedenih zglasovalnicah. V ostalih rudarskih revirjih se dobre vprašalne pole pri podružnicah registriranih strokovnih organizacij dotičnega kraja. V lastnem interesu vsakega reduciranca je, da izpolni čim preje vprašalno polo.

Delska zbornica za Slovenijo.

□ Smrtna nesreča. V sredo zjutraj je pri cementni tovarni, kjer se cepi tir k tovarni in na staro kolodvorsko rambo, povozilo težaka Kralja Milana, zaposlenega pri stavbni tvrdki »Slograd«. Kakor navadno vsako jutro

je vozila rudniška lokomotiva šest vagončkov, v njih polno delavcev na separacijo k delu. Med delavci se je vozil tudi ta Kralj, in ker je zaposlen od Slograde pri cementni tovarni, je hotel skočiti z voza, a je pri tem radi preozkoga prostora ob strani prišel pod vagon. Bil je takoj mrtev. Fant je bil jako mirne narave in štedljiv. Doma je bil iz Ročke Slatine.

□ Popravek. Pri orkestralni maši na Veliko noč bo spremjal orgle s svojim sekstem g. Jager (ne Zagari).

□ Zopet odpust delavstva. V sredo je bilo na separaciji zopet odpuščenih 30 oseb. Med njimi je 21 delavk in 9 delavcev.

□ Reduciranemu delavstvu. Vsi, kateri so bili reducirani, nasi bo delavec ali poduradnik, se takoj oglaše v tajništvu Strokovne zveze rudarjev (v prejšnji Martinčičevi hiši) v svrhu nadaljnih korakov, za katere bo ste zvedeli tudi na tajništvu. Čitaj plakate in včerajšnji poziv v »Slovencu!«

Primorsko

Teater v tržaškem teatru. Škandali so danes v modi; nič čudnega torej, ako je ta moda zašla tudi na tržaški oder, ki se je hotel v zadnjem letu na vsak način modernizirati. Že več let je tržaška javnost zahtevala tudi »circenses« in mestni svet je to vprašanje pružil lansko leto do zadnje podrobnosti. Mestni svet je sklenil, da se sme oddati gledališču »Verdi« le prvočasnemu podjetju. Bilo je mnogo konkurentov tudi iz stare Italije, a zmagal je tržaški podjetnik Sbisa. Za njim sta stala Cosulich in Segre, ki imata danes v Trstu prvo besedo. Podjetje je najelo znanega koncertnega dirigenta Guarnerija, ki je dirigiral že v dunajski operi. Težje je bilo s povi. Italijanski gledališki podjetniki so organizirani v trustu, ki ima v resnici monopol v državi in sam razpolaga s pevci. Trust je posiljal v Trst najslabši material iz jeze do Sibaja, ki mu je odnesel tržaško gledališče. Že prve opere so naleteli na hudo kritiko. Blagajna je seveda to občutila. Guarneri si ni hotel pokvariti svojega slovesa in je zagrozil z demisijo, ako ne preskrbi podjetje boljše sceniere in boljših pevcev. »Cherchez la femme!« Protesti dirigenta niso nič izdali, ko je šlo za nekega tenorja; Guarneri je prejel 30.000 lir odpravnine in je šel. Podjetje je postajalo vedno bolj pasivno, Segre in Cosulich sta odpovedala denarno pomoč. Sbisa je obrnril na občino, ki mu je nakazala večkratno podporo. Danes malo, jutri malo, tako da danes govorijo o 300.000 lirah, ki jih je občina izplačala Sbisu. Kljub temu se je večkrat pripetilo, da so ostali igrači brez plača. Tako so nedavno napovedali neko Wagnerjevo opero, zvečer pa je bila preklicana radi »nerazpoloženje« glavne pevke. To »nerazpoloženje« je tičalo v denarju; podjetnik ni mogel plačati pevki 4000 lir, za katere se je pogodila za vsak večer. — V pondeljek je g. Bbisa menda za vedno zaključil svojo sezono. Tržaško občinstvo nestрпно pričakuje zasedanja mestnega sveta, ko bo prišla na dnevnih red zares zanimiva razprava o lepih vostenih 300 tisoč lir. Tej debati zna slediti druga debata o kaki novi — taksi.

Nemška propaganda proti potovanju v Italijo. Te dni sem se razgovarjal na poti proti Trstu s tržaškim Nemcem, ki študira v Gradcu. Peljal se je na velikonočno počitnice v Trst k staršem. Prišla sva na pogovor o protiitalijanski propagandi v Nemčiji in Avstriji radi zatiranja tirolskih Nemcev. Začudil se je, ko sem izrazil mnenje, da ne bi imela ta propaganda velikih škodljivih posledic za italijansko hotelsko industrijo. Održal mi je, da so v Gradcu še vedno nabiti letaki, ki svarijo Nemce pred potovanjem v Italijo; izdajica

zvok velikonočnih zvonov, ki so pritrkavali v pozno noč; jarki, broneni glasovi so se razrasli v mogočno donjenje, ki je iskal odnev med spečimi logovi. Spomnil sem se zvonov, ki jih je vrgla ognjena vihra iz belih lin. Kam so vas zavlekli? Kje so vblili tebe, ki si poveličevali za Zalostni gori Njo med sedmimi meči? Kam so vrgli tebe, ko so te strgali varstvu sv. Marjete, ljubemu sv. Vidu, skrbi mu materi sv. Ani, očaškemu sv. Tomažu, ki dremlje sredi krimskih lazov... Kako vam je bilo, ko so za Veliko noč onemelka vaša grla? — Tu sva pred davnimi leti hodila z rajo sestro in sanjarila z lentični roži, ki jo varuje sredi barskih jezer krimski mož v pisanih hlačicah. O sestra na Sionu! Le smehljaj se med angelijskimi obrazi. Vsaj veš, kdo misli v tej Veliki noči na tvoj revni grob srednjih ljubljanskih polj.

Na obzoru je razgrnila polno zeleno, svileno se lesketajoče zastore; zvezde-ognjnice so se zatrnile v rdečkastem soju in se mirno razgorele kakor večna luč v oljčnici...

Vi vsi pa, ki begate po tematih ulicah zatolih mest, omamljeni od papirnatih, pisanih rož, pijani motne bleščave zlata, obiščite dnevi presveti grob. Oddahnite se med pokojnim sevom lučic! Naj se napije vaša žejna duša iz studenca milosti! Da bi strepelalo vašo bolno srce ob čudežnih cvetovih prerojenja, ki poganjajo iz svetih ran Odrešenika! Kajti On, katerega so rabeljski trinogi ognili s škrlnatim plaščem zaničevanja, je brat ubogih in ponižanih, po Njem boste našli pot med trpeče, revne brate. Zato počastite sveti grob, naj vas ganc usmre na ustnicah božjih, do smrti žalostnih in izmučenih...

je Neinec, ki gre trošit denar v državo, ki tlači njegove brate. Nacionalistične organizacije imajo svojo besedo tudi pri izdajaju potnih listov. Kdo prosi za potni list za Italijo, se mora zglasiti tudi pri zastopstvu nacionalistične organizacije. Tu ga na vse načine pregovarjajo, naj ne gre v Italijo, ako nima prav nujnega opravka. Gotovo je, da takci nauki ne ostanejo brez vpliva na potnika. Dejstvo je, da se je letos priglasilo veliko manj letoviščarjev za Gradež. Sicer zahaja v Gradež največ Čehov, a tudi Nemci ne zaostajajo veliko za njimi. Tudi stabilizacija lire je gotovo odvrnila veliko potnikov, ki gredo rajišči tja, kjer je slabša valuta, n. pr. v Francijo.

Zavraten napad proti prosvetnemu delovanju. Kakor čujemo, je italijanska uprava zadala nov udarec našim bratom onkraj meje. Na Tržaškem so prepoved

Veliki teden

Pota sprave.

(Sv. Angela iz Foligna.)

Nekega dne sem molila in sem v notranji bridkosti razmišljala o trpljenju Gospodovem. Hotela sem premeriti in pretehtati svoje grehe, ker Sin božji ni le molil in se solzil, da bi zadostil zanje, ampak je moral zanje tudi umreti in kako umreti...

Potem sem hotela premisliti svojo nehvaležnost. S čim plačujem to brezmejno in neskončno dobroto? Z grehom — z grehom dan na dan, s tem, da ne vstajam, da ne sodelujem z milostjo. Prišlo je vame spoznanje, ko sem videla brezno božjega usmiljenja na tej in brezno svoje krivičnosti, blaznosti na oni strani. Videla sem vse vrste greha in sem videla tudi muke in kazni, ki nam jih je odvzel Jezus s Svojim trpljenjem.

Videla sem, kako je bil Kristus križan in pokazal mi je, kako so ga obesili na križ in kako ni moči opravičiti človeka, ki se pogubi. Zakaj, ničesar drugega ne potrebujemo za zveličanje, kakor da izpolnjujemo to, kar zahteva zdravnik od bolnika: priznati moramo svoje grehe in storiti, kar nam predpiše zdravnik. Zdravljenje samo pa je brezplačno.

Potem je spoznala moja duša protistrup, ki je v Kristusovi Krvi. Ta protistrup ne stane nič in le dobre volje je treba, da ga dobiš. Tedaj sem zagledala vse svoje grehe in v vseh udih sem občutila duševno trpljenje.

In ko sem razumela vse to, sem hotela razdeliti Bogu vse svoje duševne in telesne bolečine in vzkliknila sem: »O Gospod, moj Bog, ki imaš v rokah vse moje zdravje! Oblijubil si, da me ozdraviš, če Ti le pokažeš vse svoje rane. Gospod, ker pa nisem druga kakor slabost in ker ni ničesar v meni, kar bi ne bilo omadeževano in nagnito, zato iz dna svojega brezna pokažem vse to gorje in vse pregrehe svojih udov in vse rane svoje duše in vse rane telesa.«

In sem mu naštela vse gorje in sem dejala: »Usmiljeni Gospod, ki imaš v rokah vse moje zdravje! Glej, tu je moja glava, ki sem jo tisočkrat pokrila z znaki napuha; splatala sem si lase in jih polagala v nenaravne oblike. A to ni vse, Gospod! Le poglek te moje bedne oči, ki so polne nečistosti in so vse podplute od nevočljivosti!«

Tako sem obtoževala vse svoje ude in sem pripovedovala njihovo žalostno zgodbo.

Jezus je poslušal z veliko potrežljivostjo vse do konca in je odgovoril z velikim veseljem. Za sleherno stvar mi je pokazal zdravilo v roki in videla sem Njegovo brezmejno sočutje z mojo dušo. Dejal je:

»Hči moja, ne boj se in ne obupuj! Čeprav bi bila omadeževana z vso gnilobo in bi bila umrla vse do dna, vendar sem dovolj mogočen, da te morem ozdraviti, če hočeš uporabljati zdravila, ki ti jih dam. Dolgo in izčrpano si tožila o svojih duševnih bolečinah svoje glave in tvoje pritožbe so zadobile odmev v meni. Oni zločini, ki si jih zagrešila z nakitom, z umetnim barvilom, ki si z njim mazala svoje lice in nenaravne oblike, ki si jih dajala svojim lasem, ves twoj nesramni napuh, vsa ničemurnost, ki si jo kazala ljudem in si se z njo pregrešila zoper Boga, vse to gorje, ki si z njim, kakor meniš, zaslušila večno sramoto v peku — vse to je poravnano! Nosi sem tvoj greh, zadostil sem zanj, strašno sem trpel. Zaradi tvojega barvila in mazila so me vlekli za lase in brado, zaradi njih je krvavela moja glava, so jo prebodli s trni, so jo bili s palicami, so jo zasramovali, zaničevali, s trnjem kronali!«

Pobarvala si si lica, da bi jih kazala bednim ljudem in bi si pridobila njihovo naklonjenost. Bodи mirna: moj obraz so pokrili s pljuni, izmaličili so ga z udarci s pestjo, da je zatekel, pokrili so ga s prtom zasramovanja. Svoje oči si imela za to, da si v ničemurnosti zrla okrog, da si gledala, kar je škodljivo, da si se veselila zoper voljo božjo. Moje oči pa so zasenčili in oslepili najprej s solzami, potem pa s krvjo. Kri, ki je polzela iz moje glave, jih je oslepila.

Za greh, ki so ga zagrešila tvoja ušesa, ona ušesa, ki so poslušala, kar je brez pomena in slabo in ki so bila vesela, če so slišala hudobne besede — za ta greh sem se strašno pokril, da sem bil do dna in neizmerno žalosten. Slišal sem krive priče sramotilne besede, žalitve, kako so me preklinjali, kako zaničevali, me zasmehovali, kleli Boga; kako me je krivični sodnik obsodil na smrt in kako se je jokala moja Mati. Njeno sočutje sem slišal!

Poznala si veselja pojedin, zlorabilala si celo pijače. A moja usta so bila izsušena od lakote, žeje in posta. Dali so mi jesihia in žolča, da bi se poživil.

Slabo si govorila o drugih in obrekovala si jih, zasramovala si Boga in ljudi, lagala si se, lagala do krive priseg. Pa to niti še ni vse. Jaz pa sem molčal vprito sodnikov in krivih prič in opravičevalo so me moje zaprte ustnice. In vedno sem oznanjal resnico in iz vsega srca sem molil za svoje rablje.

Tvoj vonj ni čist. Misliš na razne radosti, ki ti jih razovedajo različne dijave. Jaz pa sem občutil nesramni smrad izpljunkov, prenašal sem ga na licu, na očeh, v nosnicah.

Od jeze, strasti in napuha se ti je nasihnil vrat. Na niem se ti je dvignila dlava

zoper Boga. Moj vrat pa so ranili udarci z bičem. Zaradi grehov tvojih ramen sem moral nositi križ na ramah. Zaradi grehov tvojih rok in tvojih lakti — dobro veš, v čem so se pregrešili! — so prebodli moje roke z velikimi žebli in so jih pribili na križ in visel sem na njih in držale so moje telo. Zaradi grehov tvojega srca, onega srca, ki so izšli iz njega sovraštvo, nevočljivost in zopernost, onega srca, ki je bilo prevzeto od poželjenja in neprave ljubezni, je bilo moje srce s sulico preboden in iz njegovih ran je tekla voda, da bi pogasila hudojni ogenj; in je tekla kri, da bi te odrešila iz oblasti jeze in žalosti. Za grehe tvojih nog, zaradi njihovih ničrednih plesov in ničemurnih potov, so prebodli moje noge z žebli, namesto da bi jih prvezali na križ. Svoje noge si pokrila z izbranimi prozornimi čeveljški; a moje noge so bile pokrite s krvjo. Kri je tekla iz njihovih ran in vsa kri iz vsega telesa se je stekala na njih.

Za vse tvoje grehe, ki si jih zagrešila s telesom podnevi ali v spanju, za vso tvojo čutnost so me pribili na križ, so me raztegnili po njem na vse štiri strani sveta kakor kožo, ki jo raztegnejo in jo tako pritrđijo na križ. Od glave do nog me je razmehčal krvavi pot. Tiščal in obdrgnil me je tudi les križa. Prestat sem grozne muke, klical sem, vzdihoval, se jokal, ječal in v ječanju umrl, da bi zadostil za tvoj ničemurni nakit, ki si ga uporabljala brez vzroka in ga nosila, sem visel gol na križu. Popolnoma gol sem visel, kakor sem bil izsel iz narodja Device. Izpostavljen sem bil zraku, mrazu, vetru in pogledom mož in žena; visoko zgoraj na križu sem bil ves tak, da bi me bilo bolje videti, da bi me lažje zasmehovali, lažje zasramovali!

Zaradi tvojega bogastva, ki si ga imela po krivici, sem bil ubog, nisem imel palače ne hiše ne strehe, da bi se bil rodil pod njo ali bi bil ondi živel in umrl. In niti groba ne bi bilo dobiti zame, če bi ne bil dal nekdo iz sočutja do moje velike rewe prostora v svojem lastnem grobu. Kri in življenje sem žrtvoval za grešnike, ničesar si nisem obdržal zase, v uboštvu sem bil v življenju in smrti.«

Tako je govoril Kristus in dodal: »Ni greha ali duševne bolezni, ki bi se ne bil pokoril zato in ki je ne bi mogel pozdraviti. Zaradi groznih muk, ki bi jih morale prestati vaše uboge duše v peku, sem hotel, da me izmučijo popolnoma in do dna. Zatorej ne žaluj, temveč me posnemaj v trpljenju, osramočenju in uboštvu.«

Sest sto let je od tega, ko je brat Arpold napisal te besede in dejal v predgovoru: »Angela je narekovala in jaz sem pisal, vendar ni govorila, kakor bi hotela. Sredi svojih razdetij je večkrat prekinila in mi dejala: »Vse, kar ti govorim, je nič! Vse je brez zmisa! Ne znam se izraziti! Casih so jo vso prevzele mogočne prikazni in če je potem primerjala to, kar je povedala, z onim, kar je hotela povediti, se je ustavila in vzkliknila: »Brat, Boga žalim, Boga zasramujem!« (Po Jörgensenu.)

Katoliška cerkev.

(P. Lippert. 28. pismo.)

Dragi gospod doktori Vaše pismo mi je odprlo — kakor se mi to večkrat pripeti — staro rano. To pot ste jo odprli Vi, gospod doktor, ki ste mi poslali tako temperamentno in vendar tako ljubezni pismo, v katerem je toliko žalostnih resnic, a tudi toliko velikih zmot. Saj vidite, kaj ne, že zdaj, da nisem hud na Vas, ker ste mi razdelili svojo bolest — ali bolje — bolest naju obeh, saj greva kakor prava trpinja po isti poli in naju tlači ista neskončna usoda, tista, ki teži vse dandanašnje katolike in ki je: naša Cerkev! Ta Cerkev je naš ideal, ki stremimo z vsem žitjem in bitjem vsi za njim in ki je obenem oma vsakdanja resničnost, ki nam povzroča trpljenje. Cerkev je naše neumrjoče upanje, vendar nas obenem vedno varja; smo ponosni nanjo, a tudi vedno žalostni radi nje. Koliko lepih trenutkov imamo, ko vidimo v tej Cerkevi vse življenjsko delo Jezusa Kristusa, ko nam je, kakor bi gledali v njej Njegovo Telo, Njega samega, kako deluje in živi v njej kot Odrošenik. Jo vidimo kot svoje občestvo in domovino svojih duš, jo čutimo, da je zatočišče resnic, dobrote in lepote in neizčrpen vir živih milosti. A ta Cerkev ima tudi svoje prebivavce, ki so prav tako samopašni, malenkostni, odurni, zunanj in povrni, kakršni so bili ljudje vseh časov. In duhovniki so v tej Cerkevi, da nas ne razumejo, da so nazadnjški in nam dajejo slabe zgledje. In učenjake-bogoslovce ima ta Cerkev, ki (navajam Vaše besedel) »so časih tako smešni v svojih vprašanjih na katedrih in v debelih knjigah« in ki celo »odgovarjajo na resna vprašanja na semešen način«. In razna dolotočila ima Cerkev in dekrete in cenzure in svarila in grožnje, ki nas vtesnjujejo, da nam je časih, kakor da nimamo dovolj zraka za dihanje duše in ne moremo imeti prostih misli. Res, prav tako je, kakor ste mi pisali.

A je tudi lahko drugače. Poglejte vse z viška dol, poglejte iz daljave božjega obzorja, iz notranjosti poglejte in se ne držite zunanjosti, temveč glejte nevidne stvari tako, da razumete vidne. Ka je pravzaprav Cerkev?

V prvi vrsti je zadeva vere! V Cerkev moramo verovati, verovati, da je edina, da ima božje moči v sebi in obljube od Boga. Vera pa je predzren skok čez vse doživetja; kdor veruje, sprejme tudi take stvari, ki jih ne more videti, ne občutiti in ne doživljati. Kdor veruje, se povzpone čez vse, kar je le navidezno. Kakor vera ne zraste iz tega, kar doživljamo in kar vemo, tako je kaj takega tudi ne more porušiti. In če vemo o Cerkvi še take stvari, vendar moramo verovati vanjo, prav zato, ker moramo verovati v Kristusa. V Kristusa pa moramo verovati, ker moramo verovati v Boga, v vse dobro, v večnost in v pomen tega sveta. Prav nič ne moremo izbirati; ali je vse sama unumnost, je človeštvo brez pomena, ni nikake duševnosti, ni čistoči in večnosti — ali pa — je vera! Vsa kača vera pa, če si jo mislimo dosledno in tako živimo po njej (cesar pa dosti ljudi ne zmori ali moč) nas privede v strogo katoličanstvo; pa bodisi, da je to katoličanstvo Avguštinovo ali Dantjevo, Don Bosco ali kardinala Neumana ali raznih narodov. V bistvu je vedno eno in isto: vera:

Za to vero pa je Cerkev velika shramba resnice in milosti. Jezus je položil vanjo svoja razdetja v trodinem Bogu, v ljubezni Očeta,

v daritvi Sina in o zvestem Parakletu; je dal vanjo svoja razdetja o dobre in zlem, o nebesih in peku, o svetu in o duši. In kaj ni to neskončno velik svet, tako velik, da ga ne more nikoli podati človeško bogoslovje in predvsem veliko večji, kakor da bi ga mogla zapreti kaka ozkosrčna bogoslovna veda? Kristus pa je dalje postavil v Cerkev svoje zakramente, ki so kakor sedemčetek tehničnih studencov; On se daruje in moli na njenih oltarjih, On deluje v njenih božjih hišah, On kliče in imenuje njene svetnike. To je in bo tako. In če pride ne vem kakšen neizobražen duhovnik ali nezaupljiv, ozkosrčen, ujetljiv bogoslovec — prav ničesar ne more izpremeniti glede Cerkve; in tudi se ne bo izpremenila radi raznih svečanosti v cerkvah, radi praznoverja ali malenkostnih, preprostih duš. Čemu se vzbujamo zaradi senc? Ali ni poleg njih dovolj prostora, da moremo hoditi v solncu? Ali je čudež Euharistije manjši, če se kak duhovnik slabо prikoni v cerkvi ali če slabо živi? In zakrament samospoznanja, zakrament očiščenja vesti in velikonočnega miru, zakrament pokore? Ali morem izgubiti bistven sad tega zakramenta, če me spovednik vpraša kaj neumestnega ali je nejevoljen, ali če prekorači meje svoje oblasti, ali če me odslovi na kratko ali se ne zanima zadostit zame? Gospod doktor, ali ne morec hoditi v Kristusom, kakor Vam veleva srce? In kdo Vam je dal Kristusom, kdo drugi kakor ta Cerkev — a ne s pomočjo vede, eksegeze in verske zgodovine, temveč živo, osebno, prisrčno? In kaj ne morete moliti, iskati Boga, služiti božji volji, dokler ste na svetu in dokler imate kaj moči? A kdo Vam je položil Boga v sredo Vaše duše tako energično, tako nemirljivo kakor prav ta Cerkev, ki je napisala ime Boga na vse stene Vašega življenja, na Vašo mladost, Vaša dela, da — tudi na Vaše prestopke in zmote? Kaj zares ne morete biti pravični in ne znate ljubiti? Se ne morete z vso dušo zavzeti za svoje ljudi ali vsaj za družino in sorodnike, da živite zanje do dna in po nagibu srca? In kdo se tako veseli vsega tega kakor prav Cerkev, ki še posebej prišteva svetnikom vse one, ki so mučenci ljubezni do bližnjega?

Zares, veliko ovir je, veliko zaprek in senc, ki delujejo na naše čuvstvo. A drugače ne more bitil Cerkev je božje razdetje, pa v človeški podobi; je živeči Kristus, a v podobi hlapca. In tako je: čim bliže smo Bogu, tem bolj vidimo in občutimo ono nepremostljivo razdaljo, ki je med Bogom in sleherno stvarjo. Človek je najpopolnejša podoba božja, ki jo poznamo; prav zato se pa tako brido zavedamo, da človek ni Bog. Bog je tako popol, da je vsaka stvar kakor karikatura v primeri z Njim. Služabnik božji! Ni večjega naslova za človeka. A Bogu je všeč, da do dna izčrpa svoje naslove: iz služabnika, ki je bil Njegov Sin, je izčrpal vso grozoto, temo in nizkotnost službovanja. Uboga dekla Gospodova, ki je živel Jezus v njej, je bila zares prav tako odivsna, skromna in polna bridkosti, kakor pove ime dekla.

S preprostimi besedami: Kristusova Cerkev sestoji iz ljudi; vsi ljudje imajo pa slab razum in slabo voljo, so omejeni, majhni in malenkostni, so ozkosrčni in samopašni, imajo vse polno predsedokov in ugovorov. In čim več govorijo in se priskočijo, tem bolj se brezupno mešajo njihove misli in dela, ki so v protislovju, čim bolj se jih držijo in jih razpotekajo. Ljudje katoliške Cerkev pa tudi ne morejo biti drugačni. Mimo tega pa je katoliška Cerkev družba narodov in vseh slojev; v tem slučaju pa je težko priti v sto letih komaj za korak dalje. Tem večje, bolj ženjalno in bolj božansko se zdi vse to podjetje, da so spravljeni zakladi resnice in milosti v takih krhkih posodah. A vse, kar je ustvaril Bog, je nekaj, ki stopa iz najvišjih višav v nedogledne globine, je strašna borba življenja z ničem, je strašnotni pohod enega Samega v množico in razdor. In če vzamemo kraljestvo milosti! To je tisto, da se izpremeni vse, kar ni božjega, in božje življenje, je tisto, da postane beseda — meso, je to, da postane služabnik. Grešnik — otrok božji. Kakšno delo je to!

Če pregledamo to strašno igro božjega Umetnika, tedaj moramo biti veseli, da se nam posreči še toliko, kolikor sploh dosežemo. Le nikar se zmeraj ne ujedajmo in zaganjam, da se nič ne more bolje upirati, da je toliko teme in greha! In veselimo se tudi, da je katoliška Cerkev še taka, kakršna je! Kdo bi bil pričakoval tedaj kaj takega, ko je Jezus dejal Petru: »Ti si Peter, to je skala, in na to skalo bom postavil svojo Cerkev. In kar boste zvezzali in razvezzali na zemlji, bo tudi v nebesih zvezzano ali razvezzano.« Kdo bi si bil misil tedaj, da ne bo nastala iz take velikanske oblasti, ki jo je prejel človek, neskončna strahovlada in anarhija? In vendar je šlo vse tako lepo, da smo biti na papežtvu še ponosni. In ko je imel Jezus pridigo na gori, ali si je misil tedaj kdo, da bodo živeli zares ljudje, ki bodo izpolnjevali taku navodila? Pa je bilo toliko takih ljudi, da jih niti preštevi ne moremo. Sredi nasilnega, okrutnega in hinavskega sveta je bilo toliko skromnih, ponižnih, nesobičnih, odkritosrčnih in ljubezničnih ljudi. Zares, pšenice le ni zatrila ljudi!

Zatorej — veseli bodimo, da je božje delo tako uspelo, da vidimo to celo mi, ki smo tako kralkodivni. Verovati bi pa morali v zmago Boga, čeprav ne bi videli nobenega uspeha nikjer. In vendar vidimo, kako vstaja božje kraljestvo. In Vi se ne veselite, dragi gospod doktor?

Načrt novega občinskega reda.

V ministrstvu notranjih zadev v Belgradu je izdelala posebna za to določena komisija načrt novega občinskega reda, ki bo baje v kratkem predložen narodni skupščini v račno pravo. Izdelani načrt ni sicer tak, kakor bi si ga želeli, ker omejuje občinsko avtonomijo in podreja občino v vsakem oziru državnemu nadzorstvu, vendar pa moramo priznati, da je izmed dosedaj izdelanih načrtov — katerih je bilo več — najboljši.

Načrt je zelo obsežen, ima namreč 12 poglavij s 175 členi. Narastel je vsled tega tako, ker urejuje poleg stvari, ki so dosedaj spadale v občinske red tudi domovinstvo, občinske volitve ter upravljanje posebnih pravic, interesov ter premoženja posebnih delov občine.

Vsled obsežnosti načrta sicer ni mogoče eksperirati vsega načrta, temveč bomo navedli le glavna in najvažnejša določila.

Obseg občine.

Za nas zelo važno določilo je določilo člena 3., ki vstvarja velike občine s tem, da predpisuje, da mora imeti vsaka občina najmanj 2000 prebivalcev. Načrt sicer predvišava izjemo, da smejo ostati v krajih, kjer to ne dopuščajo terenske razmere ali kjer je redka naseljenost, občine izpod 2000 prebivalcev, toda ta izjema je v načrtu premalo natančno in točno izpeljana, ker bo po danem besedilu oblastu, ki bo imelo združitev občin izvršiti v gotovih slučajih in iz gotovih vzrokov zelo težko dokazati, da krajne razmere ne dopuščajo združitve določenih občin.

Spose občin radi rešuje okrajni glavar, odnosno če gre za spor med dvema občinama, ki spadata v različne sreze, veliki župan in ako spadata v različne oblasti, minister notranjih zadev. V vsakem slučaju mora biti zaslišan tudi dolični oblastni odbor.

Sprememba imena občine se mora izvršiti samo na željo občine s kraljevim ukazom na predlog ministrstva. Občinski pečati morajo imeti državni grb, ime občine in oblasti, h kateri pripadajo. Poleg teh pa smejo občine uporabljati tudi svoje dosedanje od oblasti priznane pečate.

Občinski dom.

Važen in v zmislu sistema velikih občin povsem upravičen je predpis, da mora imeti vsaka občina svojo lastno občinsko hišo, svoj občinski dom, kjer so nameščene občinske pisarne, soba za seje; občinske ječe in po možnosti tudi stanovanja za občinske nameščence. Občinski domovi se bodo morali postaviti v tenu 10 let.

Važno je poglavje načrta, ki govori o domovinstvu, odnosno o članstvu občine.

Domovinstvo.

Vsak državljan mora biti član ene občine. Članstvo v občini (pristojnost) se dobi z rojstvom (če so bili starši že člani), s sprejemom v članstvo na podlagi predpisov tega zakona. Žena postane z omožitvijo pristojna v občini, kjer ima domovinstvo njen mož, posinovljenci v občini, kamor spadajo njihovi posinovniki, najdenčki v občini, kjer so bili najdeni. Državni in samoupravni javni uslužbenci in duhovniki so člani občine, v kateri imajo stalni službeni sedež.

Mlaodečni zakonski otroci sledi članstvu občine svojega očeta, nezakonski članstvu svoje matere. Sedno ločena žena ostane članica one občine, kateri je pripadala ob sodni ločitvi. Ce je bil zakon razveljavljen, se vrne žena v članstvo one občine, kjer ga je imela preje.

Kdor živi nepretrgoma 5 let v neki občini in uživa državljanško čast, se ne nahaja v sodni preiskavi radi dejanih, ki imajo za posledico izgubo državljanške časti ter je zmožen preživljati sebe in družino, sme zahlevati sprejem v domovinstvo in občinski odbor te prošnje ne sme odkriti.

Kdor pa je pod zgorajšnjimi pogoji živel v neki občini že 10 let nepretrgoma, je s tem dobil domovinstvo v tej občini in ga je zgubil v dosedanji občini.

Brezdomovinci se dodeljujejo občinam, v katerih so bili rojeni, če se te ne dajo ugotoviti, občinam, kjer so zadnjih 10 let najdalje stanovali in če tudi tega ni mogoče dognati, občinam, kjer so bili takrat, ko se je domovinstvo vprašanje pričelo.

S članstvom v občini je kot dosedaj v zvezi pravica do ubožne oskrbe v slučaju potrebe. Vsi stanovalci občine imajo pravico do nemotenega bivanja. Pravica izgona tujcev iz občine po novem načrtu odpade.

Občinski organi.

Občino upravljajo občinski organi, ki so: občinski odbor, občinska uprava in predsednik občine (župan).

Občinski odbor, ki je sklepajoči organ se voli potom splošnih, direktnih in tajnih volitev za dobo 4 let. Volivno pravico imajo vsi prebivalci občine, ki so vpisani v stalni volilni imenik. Občinske volitve se vrše istočasno v celi državi in sicer tretjo nedeljo meseca avgusta. Za obč. odbornika je lahko izvoljen vsakdo, ki je član občine, ki ima volilno pravico, je dovršil 30. leto starosti in od izvolitve ni izključen v zmislu predpisov tega načrta. Novozvoljeni odbor

prevzame občinske posle najkasneje tri dni po pravomočni izvolitvi. Vsak občinski odbornik mora pri nastopu (na prvi seji) položiti prsego, da bo kralju zvest, da bo delal v zmislu ustave in drugih zakonov v korist občine.

Občinski predsednik (župan).

Na čelu občine stoji občinski predsednik (župan), ki ga iz svoje srede izvoli občinski odbor na prvi seji za dobo trajanja mandata (4 let). Volitev predsednika se izvrši potom tajnega glasovanja. Ako pri prvem glasovanju en kandidat ni dobil absolutne večine, se vrši ožja volitev med kandidatoma, ki sta dobila največ glasov. Osebe, ki so v aktivni, samoupravni ali cerkveni službi ne smejo biti izvoljeni za župana.

Občinska uprava (današnje občinsko starešinstvo).

Poleg predsednika izvoli občinski odbor na svoji prvi seji dva do štiri odbornike in ravno teliko namestnikov za člane obč. uprave. Obč. uprava je pomožni organ obč. odbora. Občinsko upravo sklicuje občinski predsednik. Občinska uprava sklepa z večino glasov. Člani občinske uprave nadomeščajo v slučaju zapreke obč. predsednika in sicer po vrsti kakor so bili izvoljeni.

Delokrog občine.

Delokrog občine obsega vse posle, ki se tičejo občine in jih izvršuje ta na svojo lastno odgovornost in s svojimi sredstvi pod nadzorstvom državnih oblasti. V delokrog občine spadajo približno isti posli kot dosedaj in so v čl. 88. natančno načrti.

Občinska uprava upravlja neposredno obč. imovino, sestavlja obč. proračun in račun, pripravlja druge stvari, ki pridejo pred obč. odbor, izreka kazni v slučajih, ki spadajo v delokrog občine itd. Delokrog je natančno očrtan v čl. 92.

Predsednik je predstavnik občine, izvršilni organ odbokov obč. odbora in šef cele obč. administracije. On izvršuje sklepe obč. odbora, vodi obč. upravo, čuva obč. pečat, podpisuje vse obč. akte skupno z delovodjenjem (tajnikom), odnosno blagajnikom v stvareh obč. blagajne, v stvareh, v katerih se občina zavezuje pa skupno z dvema članoma obč. uprave. Predsednik vzdržuje disciplino med nameščenci, ima pravico dajati tem dopuste do 8 dni, nadzira njihovo delo itd. On vodi krajne policijo in izvršuje naredbe državnih oblasti.

Občinski uslužbenci.

Sesto poglavje načrta govori o občinskih uslužbcih. Vsaka občina mora imeti zastonino število obč. uradnikov, slug, stražarjev in pomožnega dela. Občinske uslužbence nastavlja občinski odbor po tem predlogu obč. uprave. Vsako pravno mesto mora biti razpisano v enem ali več listih in sicer vsaj 1 mesec preje. Občinski odbor mora izdelati službeno pragmatiko, s katero je urejeno razmerje med občino in uslužbencem, število uslužbencev, kvalifikacijo, penzijo itd. Pragmatiko mora odobriti občinski odbor. Getova določila zakona o državnih uradnikih veljajo tudi za občinske uradnike. Vsi občinski upravní uradniki (delovodje in blagajniki) morajo imeti predpisano kvalifikacijo in morajo v gotovih slučajih izpraviti šolo za obč. službo, ki bo trajala najmanj 1 leto.

Penzije za stalno nastavljene uradnike se izplačujejo iz penzijskih fondov. Vsaka oblast je dolžna v 6 mesecih ustanoviti tak penzijski fond. V to svrhu se lahko združi tudi več oblasti. V ta fond mora prispevati občina za vsakega uslužbence, ki ima pravico do penzije enkrat za vselej 10 odstotkov od celoletne plače uslužbence, uslužbenec sam pa mora plačati prvo leto 25 odstotkov plače, v nadaljnjih letih pa po 4 odstotke.

Občinski proračun.

Pod občinskim gospodarstvom obravnavata načrt predpise, kako je ravnati z občinskim imetjem, kdaj se sme odtujiti občinska imovina, kdaj in kakšno posojilo se more najeti, zlasti pa predpise glede proračuna. Občinski proračun sestavlja občinska uprava in sicer najdalje do 15. oktobra vsakega leta in ga razpoloži 8 dni prebivalcem na vpogled. K temu proračunskemu predlogu ima pravico vsak polnopravni prebivalec kot tudi lastnik nepremičnin v občini staviti svoje pripombe. Do 15. novembra vsakega leta ima občinski odbor vzeti proračun z vloženimi pomočki v pretres ter skleniti, kako se ima primanjkljaj pokriti. Proračun se ima na to z vsemi sklepi odbora in vloženimi ugovori najdalje do 1. decembra predložiti nadzorstvenemu državnemu oblastvu, ki ga pregleda v roku 15 dni ter ga v slučaju, da so pravilno vneseni vsi izdatki, odobri, drugače pa vrne obč. odboru s svojimi zahtevami. Ako obč. odbor tem zahtevam ne ugodil ali ako so v proračunu predložene nove naklade ali višje od dosedanjih ali doklade na državne davke preko 100 odstotkov ima nadzorna oblast poslati proračun velikemu županu v rešitev. Ako nadzorna obč. odbor proračuna ne odobri v enem mesecu, veliki župan pa, kadar on odločuje, v 2 mesecih, teda postane proračun izvršljiv.

Občinsko gospodarstvo se mora točno

voditi po proračunu. Občinska uprava mora vsake tri mesece pregledati blagajno in podati o tem poročilo obč. odboru. Vsaka občina mora imeti inventar obč. imovine, ki ga odbor pregleda vsako leto. Prepis inventarja kot tudi vsaka poprava, se mora predložiti oblastnemu odboru, dokler tega ni, velikemu županu.

Računski zaključek se mora z izvlečkom iz inventarja in bilance predložiti oblastni kontroli.

Kot dosedaj bo smel tudi po tem načrtu obč. odbor v gotovih slučajih ukazati, da se gotova nučna dela izvrši s tlako.

Nadzorna oblast.

Državna uprava nadzoruje občine potom okrajnega glavarja. Okrajni glavar ima pravico, da prisostvuje sejam obč. odbora seveda brez glasovalne pravice. Nadzorna oblast sme vsaki čas pregledati poslovanje obč. uprave. Obč. blagajno mora pregledati vsako leto vsaj enkrat. Prepis zapisnika vsake seje občinskega odbora se mora predložiti v roku 5 dn. nadzornim oblasti, ki ima pravico v roku 5 dn. po prejemu izvršiti sklep, ki so protizakoniti, prepovedati. Prti takemu odkolu ima občina pravico se pritožiti. Ako nadzorna oblast opazi, da občine ne izvršujejo svojih samoupravnih nalog, obvesti o tem velikemu županu, ki stavi v zadevi predlog oblastnemu odboru, kaj mora občina storiti. Ce bi tudi odklon oblastnega odbora ostal brez uspeha, mora nadzorna oblast dati gotove stvari izvršiti po tretji osebi na stroške občine.

Nadzorna oblast sme odstaviti župana ali razpustiti občinsko upravo: 1. ako to zahteva večina obč. odbora, 2. ako župan ali občinska uprava ne izpolnjuje uradnih dolžnosti.

Kulturni pregled

M. Abramić : Poetovio.

Vodnik po muzeju in stavbnih ostankih rimskega mesta. Slovensko izdajo priredil Anton Sovrē. Izdajo je založilo Muzejsko društvo v Ptiju 1925. Pisatelj je poklonil svoje delo Muzejskemu društvu v Ptiju k njegovemu tridesetletnici.

S to knjigo smo dobili Slovenci redko čisto znanstveni pretenzioni, ki je v ponos založniku in nam vsem. Zgodovina te knjige je sledenča: Še pred postankom naše države je dobil takratni funkcionar Avstrijske arheološkega muzeja v Splitu in eden najboljših jugoslovenskih arheologov dr. Mihaila Abramića nalog, da stavi vodnik po ptujskih arheoloških zbirkah po vzoru podobnih vodnikov, ki jih je že prej izdal institut (n. pr. prof. R. Egger). Vodnik po arheol. zbirki v Celovcu itd.), kateri so doživeli v strokovnih krogih veliko priznanje. Delo se je zavleklo v dobo vojne in nova vloga, ki je pripadla slovenstvu v evropskem kulturnem življenju in posebno v upravi ptujskega muzeja, je vodila misel, da mora iziti tudi slovenska izdaja. Takratni prospekti šef dr. Fr. Skaberne je razumel važnost te misli in naklonil društvu v ta namen večjo vladno podporo, s katero so bile prve materialne težko premagane. Prireditev slovenske izdaje je bila poverjena priznaniemu prevajalcu iz klasičnih jezikov prof. A. Sovrē, ki se je ob delu razvlnil in je tako pod njegovo roko nastala mesto enostavnega prevoda popolnoma nova obdelava gradiva, ker je vse besedilo oblikoval na podlagi Abramićevega teksta samostojno slovensko ob natančnem študiju vseh opisanih predmetov. Tako je nastalo iz slovenskega prevoda Abramićevega teksta delo, ki za nas ne pomeni samo dejstva, da smo dobili z njim prvi res strokovnajški in znanstveno popolen vodnik po enem izmed naših muzejev, ampak obenem v strokovno terminološkem oziru vsestransko pretehano delo, kakršnih naše znanstveno delo malo pozna. G. Sovrē je uvedel celo vrsto novih terminov za označbe, pri katerih si je dosedanja terminologija večinoma pomagala kratkomalo z mednarodno vedenimi izrazji iz klasičnih jezikov. Povzpel je te termine ali naravnost iz ljudske terminologije ali pa jih v duhu oblikovanja slovenskega jezika izpeljal iz korenik, ki so danemu izrazu sorodne ali temeljne za njegov pomen. Te izraze, ki po večini še niso vdomačeni, je zbral na koncu knjige v slovarčku. Mnogo je problematičnega v tej zbirki, in se velik del mogoče ne bo dal uveljaviti, pa cela vrsta lepih izrazov, ki se bodo radi svoje samosebi unesnosti nedvomno prijeli in dvignili jezikovni nivo naših strokovnih objav. (Celak, Stirnziegel, dušica, Lampenbrenner, jačna kila, Eierstabornament, Krna, Torsos, napustek, Gesims, oglavje, Kapitel, proga, Fries, zatrep, Giebel). Drugo vprašanje pa je, ali kaže stremeti za tem, da nadomestimo prav vsak mednarodni strokovni izraz z domaćim, četudi lepim, in tu bo notranja logika znanstvene terminologije bržkone odločila za mednarodno vdomačene tujke.

Vsebina tujke, ki je podana resno strnjeno, je izredno bogata in dviga ta vodnik do vrednosti pravega domoznanskega priročnika, po katerem bo s pridom segel izobražene, ki se zanima za zgodovino in kulturno preteklost slovenske zemlje, kar se zreali v ptujskih najibah. V treh uvodnih poglavjih orisuje Abramić zgodovino rimskega Ptuja, kateri zasnuje najprej splošno zgodovinsko ozadje, se peči z njegovim imenom, prebivalci, krajevni ter z upravnimi in verskimi razmerami. Sledi zgodovina raziskovanj starega Ptuja, ki je obenem najlepši list iz zgodovine agilneg Muzejskega društva. Glavni del knjige pa zavzema podrobni opis spomenikov, zbranih v muzeju, na trgu pred gledališčem, na Gradu, na Hajdinu in Gor. Bregu.

Nemško izdajo te knjige je izdal avstrijski arheološki institut in se je ravnal pri njej po zgoraj omenjeni seriji vodnikov, slovenska pa ima krasno naslovno stran, ki jo je Muzejskemu društvu poklonil hrvaški slikar Vl. Kirin. Obe sta skrivnosti na finem papirju in bogato ilustrirani. Tisk slovenske izdaje je celo za spoznanje boljši od nemškega. Knjiga dela v vsakem oziru čast ptujskemu Muzejskemu društvu in jugoslovenski znanosti. Ptujsko muzejsko društvo se je s tem delom tako kvalificiralo, da zasluži vso javno in privatno pomoč pri svojem delovanju.

ri ugodno razpoloženje. Videli smo pa v tem zopet nov dokaz, kako je tamburica primeren instrument za naša društva. Pri pevskem zboru iz Doba se je čutilo, da so zlasti soprani dobro zastopani; istotako pri zboru iz Nevelj, pri katerem je imponiral tudi močan, lepo doneč bas. Mekinski moški zbor je prav nazorno pokazal, kaj na redi dinamika pri petju, če se prav upošteva. Kritiko življenja je ta zbor na ta način s finim prednašanjem navzdahnili znani Prelövčevi »Oj Dobrode! Kamniški sekstet je podal prav moderno glasbo s par zbori, ob kojih pa more imeti po našem mnenju užitek le glasbeno temeljito izobrazeno uho, navadne zemljane pa take pesmi težko ogrejejo, vsaj pri navzdom občinstvu ni bilo opažati ognja za te vrste glasbo. Včasih je bilo težko uganiti, gredo li številne disonance na račun skladbe, ali zborna ali — last non least — prehlajenja. Oktet »Krivček« je s svojim sigurnim nastopom nudil zopet prijeten užitek. Od združenih zborov sta bila pač najbolje podana Ferjančičev: »Tone solnce, tone« in Premrljeva — malodane že ponarejela »Zdravica«. Resnično ne majhen trud je, tukaj zborov v kratkem času priučiti za skupen nastop, če se pomisli, da so pri njih po večini kmetski in delavski ljudje, ki pa so pokazali mnogo dobre volje in požrtvovalnosti, kakor je to v pozdravnem govoru dobro povdral g. A. Stregar, Cestitati pa moramo zlasti glavnemu povodovju g. I. Primožiču na lepih uspehih in mu biti hvaležni. Da njegov trud ni zastonj, je pokazal vprav ta koncert.

Knjige in revije

Tretji zvezek zbranih spisov Ivana Cankarja. Uvod in opombo napisal Izidor Cankar. V Ljubljani 1926. Založila Nova založba. Str. 408. — Knjiga, ki je izšla na svetlo srebrno, obsegata Cankarjeve spise iz let 1900, in 1901, in sicer dve drami (»Jakob Ruda« in »Za narodov blagore«), novelo »Popotovanje Nikolaja Nikičca«, ki je svoj čas izšla v Slovenski matici, ter črtice pa kritike in polemike, ki so bile tiskane v »Slovenskemu narodu«, tržaški »Slovenški« in dunajskem listu »Der Süden«. Lesposlovni spisi tega zvezka predstavljajo duševno

Nebo v aprilu.

Dne 21. marca ob 10. uri 2 minutu se je pričela pomlad. Ta čas je bilo solnce v nebesnem ekuatorju.

Kakor na zemlji, imamo tudi na nebu ekvator ali ravnik. Ta del nebesno kroglo v severno in južno nebesno poloblo.

Kadar se nanj solnce v nebesnem ekuatorju, to je dvakrat na leto, in sicer: 21. marca in 23. septembra, tedaj riše svoj dnevni lok v ekuatorju. Za vse kraje zemlje vzhaja ravno na vzhodu in zahaja na zahodu, dan traja povsod 12 ur in tukaj tudi noč. Imamo pomladno oziroma jesensko enakonočje. Na ravniku zemlje stoji tedaj solnce ravno v zenitu, najvišje na nebu, in na tečajih je vidno v istem času solnce na obzorju.

Do 21. marca je bilo solnce na južnem nebu, torej pod nebesnim ekvatorjem, sedaj pa je nad ekvatorjem. Lok na nebesnih krogolih od ekvatorja do solnce je deklinacija solnce. Ko se je pričela pomlad, je znašala deklinacija solnce 0° (stopinj). 1. aprila je deklinacija solnce 4° 10' in koncem meseca pa 14° 28' (minut). Navidezni premer solanca znaša dobre pol stopinje (32').

Z 21. marcem se je pričela za severno poloblo pomlad, a za južno jesen. Prej je imel južni pol polarni dan, a severni polarno noč, sedaj pa po ravno narobe. Južna polobla ni imela sedaj pomladanskega enakonočja nego jesensko.

Solnce je vzelo 1. aprila ob 5. uri 45 minut in bo zašlo ob 18. uri 27 minut, 30. aprila pa bo vzelo ob 4. uri 54 minut in zašlo ob 9. uri 5 minut. Prirastek dneva v aprilu znaša 1 ura 27 minut. V marcu je bil 1 ura 35 minut.

Planeti. Merkur, edini planet, ki je bil v marcu na večernem nebu, bo v aprilu na jutrnjem nebu. Vzhajal bo krog tričetrti ure pred solntcem.

Venera je kot vsi ostali planeti tudi na jutranjem nebu kot tako svetla zvezda. Vzhaja krog 2 ur pred solncem. 18. aprila bo v največji oddaljenosti od solnce na nebu. Potem se bo zopet približala solnemu. Stoji v ozvezdju Vodnarja.

Mars je v ozvezdju Ovna, vzhaja krog tretje ure zjutraj.

Jupiter se nahaja v istem ozvezdju, vzhaja nekako v istem času.

Saturn v Tehtnici, vzhaja po enajsti uri zvečer.

Zodiakalna svetloba vidna na jugozapadnem nebu kot blelo svetlo stožeče, nagnjen nad južni obzor. Za opazovanje primeren čas, ko ni meščine in na ravnom brez umetne svetlobe.

Stalnice. Zimska ozvezdja se vedno bolj zgodaj bližajo zatonu. Preden pa za nas zgnijejo z dalj časa, si jih oglejmo z drugimi ozvezdji nekoliko natančneje. To predvsem, ker imamo sedaj na večernem nebu mnogo lepih primerov za razvoj zvezd od z rdečo jutranjo zarjo obzoranega mladega solanca do v trdnu rdečo zareči svetlobi umirajočega solanca.

Prva stalnica, ki se zasveti zvečer nad južnim obzorom, je Sirij v Velikem Psu. Je najsvetlejša zvezda celega neba. Sirij je četrta, našemu sestavu najbližja stalnica. Njena razdalja od nas znaša 8.8 svetlobnih let. To je: svetloba, ki se širi s sekundno hitrostjo 300.000 km, rabil celih 8 let in 10 mesecev od Sirija do nas. Mi gledamo Sirij, kakšen je bil pred 8.8 leti. Skozi svetlobni prostor beži s hitrostjo 16.5 km v sekundi v smeri jugozapadu. Njena slava je že prešla. Temperatura znaša 7500° C.

Med Prokyonom in Severnicom dobimo Kapelo v Kočičaju. V razdalji 49.4 svetlobnih let drvi s hitrostjo 31 km proti jugu in se nam približuje z 18 km v sekundi.

Njen spektrum kaže, da je dvojna zvezda. Veličost posameznih solncev ni znana, le njih obhodna doba, ki traja 104 dni. Kapela je na tretji. G stopnji, ima malo gostote, temperatura 6000° C. Njena prostornina je tudi ogromna. Dasi je njen spektrum malone natravnico tak kot spektrum našega solanca, sta si vendar kot severni in južni pol. Kapela je ravno toliko pred vrhuncem kot solnec za njim. Tudi naše solnce štejemo v G razred, vendar to je že ugašajoče solnce. Razlika pa ne bo toliko v njuni teži kot v prostornini, kajti večina mladih zvezd so ostriki. Ker je s tem njih površina močno zvečana, pošilja več svetlobe v prostor, mi jih vidimo kot tako svetle zvezde.

Vzhodno od Sirija vilič nad obzorom je svetli Prokyon v Malem psu. Je šesta najbližja zvezda v razdalji 9.8 svetlobnih let. Hit s hitrostjo 18 km v sekundi v smeri proti jugozapadu. Tudi Prokyon je dvojna zvezda. Njegov spremjevalec je malo solnce, zvezda 13. reda, viden šele v največjih daljnogledih. Da ima Prokyon spremjevalec, so sumili že dolgo, dokler ga ni optik Clark tudi naravnost demonstriral. Njegova obhodna doba okrog Prokyona znaša 39 let. Po svojem razvoju se nahaja Prokyon med Sirijem in solncem v razredu F. Njegova slava je že prešla. Temperatura znaša 7500° C.

Med Prokyonom in Severnicom sta v ozvezdju Dvojčkovih zvezdi Kastor in Polukos. Svetlejša od njih je Polukos ali β Geminorum. V razdalji 50.9 svetlobnih let, se nam približuje v sekundi za 1.9 km. Polukos je tipa K. Na njem vlada temperatura 4300° C. Je prav velika krogla v vsakokor maleša solnca. Razdalja Kastorja od nas ni znana. Skozi nekoliko večji daljnogled se Kastor razvodi. Obhodna doba obeh solnce znaša 316.8 let. Studij Kastorjevega spektra pa je jasno pokazal, da je vsako izmed teh solnic zopet dvostrukna zvezda. Večja od prvih dveh ima obdobje doba 2.93 dneva, manjša dvojnja zvezda pa 9.22 dneva.

Kastor je zvezdni četvorček, dvoje dvostrukih solnec z dolgo obhodno dobo, komponente posameznih zvezd pa z zelo kratko obhodno dobo. Kastor je A tipa, temperatura znaša 12.000° C in je tudi silno veliko solnce.

Ako pogremo smer Kapela skozi Dvoščka, med Kastorjem in Polukosom, zadanemo v približno isti razdalji na zvezodo Regulus v Levu. Svetli v razdalji 99 svetlobnih let, in hiti z brzino 25.5 km v sekundi proti zapadu. Regulus je tipa B, se pa že močno približuje naslednjemu tipu. Ima temperaturo 13.400° C.

Nad njim je nekoliko manj svetla zvezda γ (gamma) Leonia, ki je rdečaste barve tika K. Temperatura 4300° C. Je dvojna zvezda.

Nekoliko pozneje zvečer vzhaja Arktur v Bootes. Dobimo ga nad vzhodnim obzorjem, v podaljšku ojsca Velikega voza. Nahaja se v razdalji 43.5 svetlobnih let ter dviha s 143 km v sekundi proti jugozapadu. Oddaljuje se v sekundi za 8 km.

Arktur je lep primer ogromnega mladega solanca, tipa K. Temperatura kot prejšnja 4300° C.

Nad njim je nekoliko manj svetla zvezda γ (gamma) Leonis, ki je rdečaste barve tika K. Temperatura 4300° C. Je dvojna zvezda.

Nekoliko pozneje zvečer vzhaja Arktur v Bootes. Dobimo ga nad vzhodnim obzorjem, v podaljšku ojsca Velikega voza. Nahaja se v razdalji 43.5 svetlobnih let ter dviha s 143 km v sekundi proti jugozapadu. Oddaljuje se v sekundi za 8 km.

Arktur je lep primer ogromnega mladega solanca, tipa K. Temperatura kot prejšnja 4300° C.

K. J.

Kupulte srečke za Orlovskega stadion!

Tudi Riegel je dvojna zvezda. Obhodna doba

25.5 svetlobnih let.

Riegel, kakor ga vidimo danes, je od 1. 1460.

Šele sedaj so prispevali oni žarki k nam, ki so zapustili to solnce 1. 1460. Iz silne razdalje in razmeđoma močne svetlobe moramo sklepati, da je to ogromno solnce, mnogo tisočkrat večje od našega solanca. Riegel je na vrhuncu razvoja. Ta zvezda je dosegla najvišjo temperaturo, preko 22.000° C. Na njej žari vodik. Stejejo jo v tip B.

Tudi Riegel je dvojna zvezda. Obhodna doba

25.5 svetlobnih let.

Riegel, kakor ga vidimo danes, je od 1. 1460.

Šele sedaj so prispevali oni žarki k nam, ki so zapustili to solnce 1. 1460. Iz silne razdalje in razmeđoma močne svetlobe moramo sklepati, da je to ogromno solnce, mnogo tisočkrat večje od našega solanca. Riegel je na vrhuncu razvoja. Ta zvezda je dosegla najvišjo temperaturo, preko 22.000° C. Na njej žari vodik. Stejejo jo v tip B.

Tudi Riegel je dvojna zvezda. Obhodna doba

25.5 svetlobnih let.

Riegel, kakor ga vidimo danes, je od 1. 1460.

Šele sedaj so prispevali oni žarki k nam, ki so zapustili to solnce 1. 1460. Iz silne razdalje in razmeđoma močne svetlobe moramo sklepati, da je to ogromno solnce, mnogo tisočkrat večje od našega solanca. Riegel je na vrhuncu razvoja. Ta zvezda je dosegla najvišjo temperaturo, preko 22.000° C. Na njej žari vodik. Stejejo jo v tip B.

Tudi Riegel je dvojna zvezda. Obhodna doba

25.5 svetlobnih let.

Riegel, kakor ga vidimo danes, je od 1. 1460.

Šele sedaj so prispevali oni žarki k nam, ki so zapustili to solnce 1. 1460. Iz silne razdalje in razmeđoma močne svetlobe moramo sklepati, da je to ogromno solnce, mnogo tisočkrat večje od našega solanca. Riegel je na vrhuncu razvoja. Ta zvezda je dosegla najvišjo temperaturo, preko 22.000° C. Na njej žari vodik. Stejejo jo v tip B.

Tudi Riegel je dvojna zvezda. Obhodna doba

25.5 svetlobnih let.

Riegel, kakor ga vidimo danes, je od 1. 1460.

Šele sedaj so prispevali oni žarki k nam, ki so zapustili to solnce 1. 1460. Iz silne razdalje in razmeđoma močne svetlobe moramo sklepati, da je to ogromno solnce, mnogo tisočkrat večje od našega solanca. Riegel je na vrhuncu razvoja. Ta zvezda je dosegla najvišjo temperaturo, preko 22.000° C. Na njej žari vodik. Stejejo jo v tip B.

Tudi Riegel je dvojna zvezda. Obhodna doba

25.5 svetlobnih let.

Riegel, kakor ga vidimo danes, je od 1. 1460. Šele sedaj so prispevali oni žarki k nam, ki so zapustili to solnce 1. 1460. Iz silne razdalje in razmeđoma močne svetlobe moramo sklepati, da je to ogromno solnce, mnogo tisočkrat večje od našega solanca. Riegel je na vrhuncu razvoja. Ta zvezda je dosegla najvišjo temperaturo, preko 22.000° C. Na njej žari vodik. Stejejo jo v tip B.

Tudi Riegel je dvojna zvezda. Obhodna doba

25.5 svetlobnih let.

Riegel, kakor ga vidimo danes, je od 1. 1460.

Šele sedaj so prispevali oni žarki k nam, ki so zapustili to solnce 1. 1460. Iz silne razdalje in razmeđoma močne svetlobe moramo sklepati, da je to ogromno solnce, mnogo tisočkrat večje od našega solanca. Riegel je na vrhuncu razvoja. Ta zvezda je dosegla najvišjo temperaturo, preko 22.000° C. Na njej žari vodik. Stejejo jo v tip B.

Tudi Riegel je dvojna zvezda. Obhodna doba

25.5 svetlobnih let.

Riegel, kakor ga vidimo danes, je od 1. 1460.

Šele sedaj so prispevali oni žarki k nam, ki so zapustili to solnce 1. 1460. Iz silne razdalje in razmeđoma močne svetlobe moramo sklepati, da je to ogromno solnce, mnogo tisočkrat večje od našega solanca. Riegel je na vrhuncu razvoja. Ta zvezda je dosegla najvišjo temperaturo, preko 22.000° C. Na njej žari vodik. Stejejo jo v tip B.

Tudi Riegel je dvojna zvezda. Obhodna doba

25.5 svetlobnih let.

Riegel, kakor ga vidimo danes, je od 1. 1460.

Šele sedaj so prispevali oni žarki k nam, ki so zapustili to solnce 1. 1460. Iz silne razdalje in razmeđoma močne svetlobe moramo sklepati, da je to ogromno solnce, mnogo tisočkrat večje od našega solanca. Riegel je na vrhuncu razvoja. Ta zvezda je dosegla najvišjo temperaturo, preko 22.000° C. Na njej žari vodik. Stejejo jo v tip B.

Tudi Riegel je dvojna zvezda. Obhodna doba

25.5 svet

Barvne trakove, ogljeni-, povoščeni-, kopirni papir, hektografski zavitki in druge potrebščine pri Lud. Baraga, Selenburgova ulica 6/1
Telefon stev. 950

UNICA

TALMONE TURIN

UDRUŽENE TVORNICE ČOKOLADE
KAKAO-BONBONA-KANDITA
KARAMELA-BIŠKOTA-DVOPEKA
TURIN

Bonatti MILA

MORIONDO & GARIGLIO TURIN

FABBRIUN. GALETTINE BISCUITS AFFINI GENOVA TURIN-MILAN

GLAVNO ZASTOPSTVO ZA KRALJEVINO SHS:

Rade Kundić, Zagreb, Samostanska ul. 1

SLUŽKINJA

z dobrimi spričevali, ki je zmožna vseh del pri gospodinjstvu in domačih del, se takoj sprejme k pošteni družini. Več na Pruhal št. 8, Ljubljana.

DRUŽABNIKA

z jamstvom ali strokovnjaka z dobrimi spričevali, ki ima veselje do VRTNARSKIH OBRTI, se takoj sprejme. Zglaši naj se pri IVANU SAVNIK, KRANJ. 2182

FANT

ki ima veselje do VRTNARSKIH OBRTI, se takoj sprejme. Zglaši naj se pri IVANU SAVNIK, KRANJ. 2182

Klub vsej ostali reklami so vendarle

naši čevlji najcenejši

in natrpežnejši. - FRAN DERENDA in KOMP., Ljubljana, Gradišče št. 4.

Potri globoke žalosti naznajamo pretužno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, ožir oče, stari oče, brat, stric, last in svak, gospod

Gregor Čarman

posestnik in urar

v 73. letu starosti dne 31. marca ob pol 12. uri po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno in Bogu vdano zaspal. — Pogreb nepozabnega rajnega bo v petek 2. aprila ob 3 popoldne iz hiše žalosti na mestno pokopališče. — Sv. maše zadužnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Skojna Loka, dne 31. marca 1926.

Žaljuči ostali.

Koruzo za krmo

in OTROBE oddaja najcene veletrgovina A. VOLK, Ljubljana, Resavska cesta 24. 2185

NAPRODAJ TOVORNI

»FIAT«-AUTO dvotonki, in 1 »FIAT« enotonki. - Ponudbe na »Textilia« d. d., Ljubljana, Krekov trg 10.

DRVA - ČEBIN

Wolfsova ulica 1/II. — Telefon 56

Semenski oves

ječmen, deteljo, lucerno, različne trave in pesu imata na zalogi

Fran Pogačnik

Ljubljana, Dunajska c. 36

»Austro-Fiat«

4-tonski, v dobrem stanju s skoraj novimi gumami, proda Konzervna tovarna d. d. »GLOBUS« na Vrhniku. 2102

Vsakovrstno

zlatko kupuje

po najvišjih cenah černe, juvelir, Ljubljana Wolfsova ulica štev. 3

PODRUŽNICO

manufakturne trgovine oddamo proti jamstvu v Novem mestu, Kranju in Ljubljani. Reflektanti z lokalom imajo prednost. Ponudbe na poštni predal 160, Ljubljana.

Brez posebnega obvestila.

Sporočamo prežalostno vest, da je naš srčnoljubljeni soprog in oče, gospod

Ivan Premelč
trgovec

danés nenačoma preminul.

Pogreb nepozabnega bo v soboto 3. t. m. ob pol širih popoldne iz Slomškove ul. 4 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 1. aprila 1926.

Franja Premelč, soproga.

Ladislav, sin.

Marta, hči.

Mestni pogrebni zavod.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
LJUBLJANA, Prešernova ulica štev. 50 (v lastnem poslopu)

POMLAĐNE NOVOSTI

nogavice v raznih barvah, žepne robce, čipke, rokavice, naramnice, kravate, palice, razna mila, gumbe in potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter nahrbnike

Josip Petelinč, Ljubljana Najnižje cene
(ob vodi) blizu Prešernovega spomenika

Danes, na veliki četrtek, na praznik večne Dobrote in Ljubezni je po dolgotrajnem trpljenju izdihnil svojo verno dušo naš ljubi oče, stari oče in stric

Ivan Merhar

podomače Čamer, posestnik v Stožicah.

Pogreb predragega pokojnika bo v soboto, dne 3. aprila, ob pol treh popoldne.

Stožice pri Ljubljani, dne 1. aprila 1926.

Dovčeva in Sitarjeva družina
in vsi ostali sorodniki.

Brez posebnega obvestila

Potri globoke žalosti naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, mati, stara mati, tašča, sestra in teta, gospa

Franja Varšek roj. Grom

soproga posestnika

danés dne 1. aprila ob 2. uri popoldne, v 65. letu po kratki, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala. — Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v soboto 3. aprila iz hiše žalosti na pokopališče Sv. Antona na Verdu.

Verd-Vrhnik, dne 1. aprila 1926.

RODBINA VARŠEK in sorodniki.

Amerikanske žurnale,
saška-konte, štrace, odjem, knjižice,
šolske zvezke,

trgovske, pisarniške in šolske mape,
fascikle, ris. bloke itd. nudi ugodno

Knjigoveznica K. T. D.
v Ljubljani, Kopitarjeva ulica št. 6/II

Vrtnarja, elektrotehnika,
pomočnika elektrotehniku in
mizarja sprejme takoj v službo
prizrenska OKROŽNA BOLNICA I. reda
V PRIZRENU.

Reflektanti morajo dokazati, da so od-služili vojaški rok, da so samci in ne smejo biti pod 20, niti nad 30 let stari. Predložiti morajo prošnjo po predpisih člena 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih drž. uslužbenikih ter prošnji priložiti vse dokumente, ki jih zahteva omenjeni zakon.

Razen plače, navedene v omenjenem zakonu, bodo imeli dotični v bolnici brezplačno hrano in stanovanje.

V prošnji je treba navesti, če je prosilec absolvent kakih strokovne šole, v nasprotnem slučaju pa s spričevali dokazati daljšo praks. Prosilec, ki bo sprejet bo o tem brzjavno obveščen in bo moral službo takoj nastopiti.

Prošnja mora biti koljkovana s kolekom 5 din, ostale priloge pa kakor zahteva to zakon o taksah.

Iz pisarne prizrenske okrožne bolnice
v Prizrenu, dne 28. marca 1926.

Najboljše in najcenejše kupite darila za

Veliko noč

le pri

„Nizki ceni“ IG. ŽARGI

LJUBLJANA :: Sv. Petra cesta št. 3.

Raznega moškega, damskega in otroškega PERILA, raznih modnih NOGAVIC, ROKAVIC, ROBCEV, velika izbera najmodnejših KRAVAT itd.

Velika izbera za krojače in šivilje.

L. MIKUŠ
LJUBLJANA, MESTNI TRG 15
izdelovatelj dežnikov
Na droblju Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
Starci dežniksi se nanovo preoblečejo

Razpis natečaja za avtoomnibus.

Občini Črna - Mežica razpisuje natečaj za nakup novega 8-10 sedežnega avtoomnibusa, ki bi bil primeren za cesto Črna-Prevalje. V poštov pridaje samo avtoomnibus s pnevmatiko. Istotako se bo upoštevalo samo one, kateri bo spoznal specjalno zato poverjen strokovnjak za dovolj trpežne in primerne za zgoraj omenjeno cesto. — Vsi ponudniki naj stavijo do napoznejne 1. maja 1926 svoje oferte z natančnimi pojasnila na podpisani urad. — Istopat se dobri oziroma proda tudi AVTOOMNIBUS z 18 sedeži, Type Saurer s 40 H.P., primeren za zelo prometne kraje z dobrimi cestami. — Vsi oni, ki rabijo dober voz in imajo dnevno promet, naj se obrnejo na podpisani urad. OBCINSKI URAD V ČRNI PRI PREVALJAH.

Zahvala.

Za tako mnoge dokaze iskrenega sočutja ob smrti našega ljubljenega in skrbnega očeta, tasta, starega očeta in brata, gospoda

Jakoba Tomc

se vsem najprisrčnejše zahvaljujemo.

Posebno zahvalo pa še izrekamo davorcem krasnih vencev in šopkov ka kor tudi vsem, ki so blagęga pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Rodbina Tomc.

Obrestovanja vlog, nakup in proda vsak-vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, horzna naročila, preduumeti in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Brezovske: Kredit Ljubljana
Tel. 40, 457, 548, 805, 806